

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, LIEPOS – JULY 24, 2009 Vol. C Nr. 140

Kaina 75 c.

Bankai skaičiuoja didžiulius nuostolius

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas po susitikimo su šalies prezidente pareiškė, kad sutinka sumažinti savo atlyginimą. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, liepos 23 d. (BNS) – Lietuvoje veikiantys komerciniai bankai pirmąjį šių metų pusmetį patyrė 628,2 mln. litų bendrų nuostolių, vien antrąjį ketvirtį – 608,1 mln. litų, o tik birželio mėnesį – 552,2 mln. litų. „Ketvirčio pabaigoje bankai suformavo daugiausia atidėjimų blo-

goms paskoloms – jų suma dabar siekia 2,034 mlrd. litų ir sudaro 2,96 proc. viso paskolų portfelio”, – sakė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas.

Pernai sausio–birželio mėn. bankai uždirbo 649 mln. litų pelno.

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

Lietuvoje daugėja sergančių kiaulių gripu

Vilnius, liepos 23 d. (BNS) – Lietuvoje patvirtinus dar 3 naujojo gripo A(H1N1)v atvejus, iš viso skaičiuojama 10 susirgimų šia liga.

Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro duomenimis, vilnietė, liepos 18 d. grįžusi iš užsienio, pajuto gripo požymius ir kreipėsi į Respublikinę tuberkuliozės ir infek-

cinių ligų ligoninę. Čia jai skirtas gydymas.

Marijampolietis sunegalavo prieš grįždamas iš užsienio – jo sveikata pablogėjo lėktuve, temperatūra perkopė 39 laipsnius Celsijaus, skaudėjo gerklę, maudė raumenis. Ligonis buvo gydytas Kauno antrojoje klinikinėje ligoninėje, o po kelių dienų iš-

leistas gydytis į namus.

Trečioji naujojo tipo gripu ne Lietuvoje užsikrėtusi Kauno gyventoja konsultavosi Kauno antrojoje klinikinėje ligoninėje, jai skirtas antivirusinis gydymas namuose.

Šiuo metu atliekami šių piliečių ir su jais bendravusių asmenų epidemiologiniai tyrimai.

Prezidentė kvietė kartu įveikti moralinį sunkmetį

Susitikime su prezidente didžiausias dėmesys buvo kreipiamas į vertybinę Lietuvos krizę. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, liepos 23 d. (ELTA) – Apie ateities Lietuvos viziją ir kultūros strategijos kūrimo galimybes buvo kalbama prezidentės Dalios Grybauskaitės susitikime su šalies kultūros, mokslo, meno ir sporto atstovais.

Pasak prezidentės atstovo spaudai Lino Balsio, susitikime D. Grybauskaitė paragino šalies menininkus, kultūros žmones nieko nelau-

kiant sutelkti jėgas, susiburti ir bandyti įveikti sunkmetį moralėje, kultūroje ir visuomenėje kalbant ne tik apie ekonomiką, bet ir žmonių dvasinį gyvenimą.

„Šalies vadovė pasiūlė suburti prie Prezidentūros darbo grupę, kurioje galėtų dirbti kuo plačiausias Lietuvos šviesuomenės ratas. Ta grupė galėtų parengti ir konkrečias gai-

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Pritarta A. Pociaus kandidatūrai

Vilnius, liepos 23 d. (BNS) – Seimas priėmė nutarimą, kuriuo pritarė prezidentės Dalios Grybauskaitės teikimui kariuomenės vadu skirti brigados generolą Arvydą Pocių.

Opozicinei frakcijai „Tvarka ir teisingumas” A. Pocius užkliuvo dėl liudijimo laikinajai Seimo komisijai, tyrusiai buvusio savanorio Juro Abromavičiaus žūties aplinkybes. A. Pocius šiuos kaltinimus paneigė, dar kartą iš Seimo tribūnos pareiškęs: „Mano sąžinė ir mano munduras yra švarūs.”

„Tvarkiečiai” taip pat tvirtino, esą generolas pernelyg simpatizuoja konservatoriams, o kariuomenės vado nuostata reikalauja politinio neutralumo.

Šiame numeryje:

- Sporto naujienos. Futbolas. Pasaulio sporto naujienos (p. 2, 8, 11)
- Nedrąsios šalies keliai į globėjišką tironiją (p. 3, 9)
- JAV Lietuvių sportininkams sėkmės VIII PLSŽ nepritrūko (p. 4-5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Montessori Šiaulių pedagoginiame universitete (p. 8)
- Atsiminimai (58) (p. 9)
- Naujausia mūsų opera „Julius” (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.42 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Pagal naują Rusijos susisieki-mo ministerijos potvarkį, nuo liepos 21 d. Rusijos slaptosios tarnybos turės teisę atidaryti ir tikrinti paštą be teismo leidimo tą daryti. Kaip rašoma viename Rusijos tinklalapių, Rusijos slap-tosioms tarnyboms taip pat bus suteiktas priėjimas prie visų Ru-sijos pašto asmeninės elektroninės informacijos duomenų ba-zių. Pašto skyriuose netrukus bus įrengti specialūs atskiri kam-bariai, kuriuose bus tikrinami paprastų Rusijos piliečių laišškai ir siuntiniai. Naujame potvarkyje net neužsimena, jog, pagal Ru-sijos įstatymus, bet kokį paštą galima tikrinti tik su teismo su-tikimu. Kaip visuomet, kalbinami Rusijos aukšti pareigūnai, naują potvarkį gynė ir nematė jokių nusižengimų Konstitucijai. Susi-siekimo ministerija jį pavadino „grynai techniniu“ potvarkiu.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn.\$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn.\$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn.\$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams\$220.00 •1/2 metų\$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

„LITUANICOS” FUTBOLININKAI PATEKO Į „MAJOR” DIVIZIJĄ

EDVARDAS ŠULAITIS

Kaip jau buvome trumpai rašę praėjusio penktadienio sporto skyriu-je, „Lituanicos” vyrų futbolo vienuo-likė praėjusio trečiadienio, liepos 15 d., vakare Cicero, IL vykusiose svar-biose rungtynėse laimėjo svarbią per-galę. „Metropolitan” lygos I divizijoje iškovojo antrąją vietą (anksčiau išs-pausdintame straipsnyje klaidingai paminėta, kad mūsišiai iškovojo I vie-tą), jie gavo teisę rungtyniauti su „Major” divizijos priešpaskutinėje vietoje atsidūrusia „Green-White” komanda dėl galimybės rudens sezo-ne užimti jos vietą. Mūsiškiai rungty-nes laimėjo rezultatu 2:1, nors tam

pasiekti reikėjo nemažai pastangų.

Nepaisant to, kad varžovai antra-me kėlinyje dažnai puolė „Lituanicos” vartus, prie kurių buvo susitelkę ga-na daug mūsiškių, jiems įvarčio pa-siekti nepasisekė, ir lietuviai iškovojo gana sunkią pergalę. Jeigu „Green-Whi-te” būtų išlyginę rezultatą, nugalėto-jas būtų išaiškintas mušant baudinius.

Tiesa, „Lituanicos” vienuolikei trū-ko susižaidimo, nes jau ilgesnį laiką vyrai kartu nerungtyniavo, tik šešta-dieniais, pasklidę po 8 komandas, žai-dė lietuvių vasaros lygoje. Tai aiškiai galima buvo matyti šiose rungtynėse, nes puolimo grandžiai žaidimas nesi-klįjavo, nebuvo lengva įveikti paly-ginti gerą „Green-White” gynybą.

Algis Grochaskas, „Lituanicos” futbolininkų treneris, duoda nurodymus sa-vo žaidėjams per rungtynių pertrauką. E. Šulaičio nuotr.

FUTBOLO NAUJIENOS

„Fire” įveikė San Jose 2:0

Čikagos „Fire” futbolo klubas iš-vykoje San Jose mieste, California valstijoje, rezultatu 2:0 įveikė vietos „Earthquakes” komandą. Nepaisant to, kad čikagiečiams negalėjo padėti vienas iš jų geriausiųjų žaidėjų – Brian McBride, „Fire” pranašumas buvo aiškus.

Po be įvarčių pasibaigusio pirmo-jo kėlinio čikagiečių puolėjas Patrick Nyarko komandą išvedė į priekį, o žaidžiant papildomą laiką, Meksikos rinktinės žaidėjas Cuauhtemoc Blan-co įmušė ir antrąjį.

Dabar MLS profesionalų lygoje „Fire” su 28 taškais užima pirmąją vietą. „D.C. United” ir „Columbus” su 27 taškais nedaug atsilieka nuo či-kagiečių.

Amerikos futbolo rinktinė pusfinalyje

JAV futbolo rinktinė pateko į CONCAF „Gold Cup” pusfinalį ir ši ketvirtadienį 6 val. vak. Čikagoje žais su Hondūro rinktine. Po šių rungty-nių žais antrojo pusfinalio dalyviai – Meksika ir Costa Rica.

Pusfinalių laimėtojai susirinks sekmadienį, 2 val. p. p. East Ruther-ford, NJ.

Iš Čikagos lietuvių futbolo lygos

Liepos 18 d. Čikagos lietuvių fut-bolo lygoje vyko penktojo rato žaidi-mai. Juose net trejos rungtynės bai-gėsi vienodu – 3:1 – rezultatu. Varžy-bose susitiko „Nevėžis” – „Litusco”, „Vilnius” – „Pokerio klubas” ir „Jau-

Pergalę iškovojo 17 futbolininkų

„Lituanicos” treneris Algis Gro-chauskas leido parungtyniauti vi-siems 17 žaidėjų, atvykusiems trečia-dienio vakarą. Žaisti rungtynėse bu-vo įregistruotas ir 18-asis žaidėjas – Virginijus Žuromskas, tačiau dėl gau-tos traumos jis nerizikavo eiti aikš-tėn.

„Lituanicos” pagrindinę sudėtį sudarė: Irmantas Šatas, Tadas Gali-nis, Mindaugas Palaima, Giedrius Žutautas, Mindaugas Legeckas, Al-girdas Zamalaitis, Edvinas Trinkū-nas, Svajūnas Jablonskis, Nidijus Puškorius, Laimonas Bytautas, Du-mitru Foca. Netrumpas buvo ir at-sarginių žaidėjų suolelis. Jį sudarė: Ernestas Urbonas, Andrius Ramo-nas, Saulius Kregždė, Audrius Zin-kevičius, Arnoldas Kardašas ir Da-rius Vaitiekus. Kai kurie jų ne kartą pakeitė pagrindinius žaidėjus.

Rungtynės buvo žaidžiamos ant dirbtinės dangos, kuri nebuvo geros kokybės. Be to, antrame kėlinyje te-ko įjungti dirbtinį apšvietimą, kuris žaidėjams buvo kiek neįprastas.

Šias rungtynes buvo planuota su-žaisti sekmadienį, liepos 19 d., bet tik vėliau lygos vadovas nutarė jas pa-ankstinti ir atkelti į trečiadienio vaka-rą. Tai mūsiškiams sukėlė nemažai keblumų, nes kai kurie tuo metu tu-rėjo dirbti ir dėl rungtynių neteko at-lyginimo. Komandos treneris A. Gro-chauskas, dirbantis tolimųjų kelionių vairuotoju, sakė, jog jam šis paankstini-mas atnešė net 500 dol. nuostolį.

Tačiau nepaisant patirtų prara-dimų, po rungtynių visi žaidėjai džiau-gėsi pergale ir mėtė trenerį į viršų. Žinoma, ši džiaugsmą galima supras-ti, nes „Lituanica” vėl po ilgesnės pertraukos sugrįžo į geriausiųjų Či-kagos ir jos apylinkių komandų gru-pę, kurioje per beveik 60 metų klubo gyvavimą lietuviai ne kartą yra pabu-voję, o sykį net pelnę čempionų žie-dus.

Nuo šio rudens lietuvių ko-mandą matysime rungtyniaujančią „Major” divizijoje. Tai kaip tik sutaps su naujos aikštės prie Pasaulio lietu-vių centro, Lemont, IL atidarymu. Tikėkimės, kad brangiai kainavusio-je aikštėje lietuviams gerai seksis ir jie „Major” divizijoje išsilaikys ne vie-nerius metus.

nimas” – „Šiauliai”. Tik paskutinėse to šeštadienio rungtynėse „Kaunas” įveikė „Legalus” rezultatu 4:3.

Be praėjusio šeštadienio susitiki-mų pirmenybinėje lentelėje „Vilnius” turi daugiausia – 10 taškų.

Liepos 25 d. mažojoje aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Le-mont, vyks šeštojo rato rugtynės. Pradžia – 2 val. p. p.

T. Labukui Lenkijoje sekasi

T. Labukas, kuris iki šiol rungty-niavo Rumunijoje, laimė bando Len-kijoje. Jis šiuo metu dalyvauja Len-kijoje elitinės lygos Gdynės „Arka” komandos peržiūroje. Pirmosiose kontrolinėse rungtynėse lietuvis pel-nė du įvarčius, o antrosiose – pasižy-mėjo vienu įvarčiu į Vokietijos ko-mandų vartus.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ”!

www.draugas.org

NEDRĄSIOS ŠALIES KELIAS Į GLOBĖJIŠKĄ TIRONIJĄ

DARIUS UDRYS

Nepilnamečių apsaugos nuo neišgiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas glumina daugeliu atžvilgių. Glumina tai, jog seimūnai nema to jokio prieštaravimo tarp pastangų uždrausti informaciją, skatinančią diskriminavimą lytinės orientacijos pagrindu, ir specialaus draudimo platiinti informaciją, kuri gali būti suvokiama, kaip propaguojanti homoseksualumą arba biseksualumą. Glumina faktas, jog seimūnai akivaizdžiai įsivaizduoja, kad draudimais ir izoliavimu nuo informacijos galima žmones paversti dorais, psichiškai sveikais ir protingais. Glumina tai, kad kai kurie seimūnai įstatymui pritarė, ko gero, puikiai suvokdami, kad jo nuostatos neatitinka nei Lietuvos, nei Europos Sąjungos pamatinių teisinių principų, ir kad tuo pagrindu jis greičiausiai bus paskelbtas negaliojančiu. Tokiu atveju nieko nebus pasiekta, išskyrus viešą Lietuvos apsi kvailinimą ir „drąsios šalies” rinkėjų fobijų sukurstymą. Turbūt labiausiai glumina tai, jog praėjus beveik dviem dešimtmečiams nuo Lietuvos, kaip laisvos ir demokratiškos teisinės valstybės, atkūrimo, aiškėja, kad jos visuomenėje, parlamente ir vyriausybėje yra nemažai žmonių, nesupratančių tokios valstybės pamatinių principų ir pasiruošusių su jais atsi sveikinti mainais į tėvišką valstybės globą bei apsaugą nuo informacinių haubų.

Kai Amerikoje vaikai vieni iš kitų šaiposi, juos guodžiantys suaugę dažnai pataria jiems prisiminti liaudišką posakį: „Sticks and stones may break my bones, but words can never hurt me” („Pagaliaus ir akmenimis galite man kaulus sulaužyti, bet žodžiais manęs nesužalosite.”). Žinoma, plačiausia prasme, tai – nevisiška tiesa. Žodžiai gali „įskaudinti”, jie gali sukelti baimę, sukurstyti neapykantą ir panašiai. Bet ši patarlė žymi faktinę tiesą, jog žodžiai nėra lygūs fizinei prievartai, tad nėra pagrindo jų tiek bijoti (kaip kadaise pasakė Jefferson: „Kaimyno tikėjimas vienu dievu ar dvidešimčia manęs nesužaloja: nei aš apiplėšiamas, nei sulaužoma mano koja.”). Ji taip pat išaukština idealą, kuris ypač svarbus su paauglystėje itin būdingais konformistiniais impulsais susiduriančiam žmogui: „Nekreipk į kitų žmonių kalbas tiek dėmesio.” Kitaip tariant, tegul žmonės kalba, ką nori.

Toks sugebėjimas neimti perdėm į galvą tai, ką kalba kiti (kitaiptariant, „neigiamą viešą informaciją”), kaip tik ir laikomas brandos dėmeniu. Žmogų, kuris piktinasi ar verkšlėna dėl menkiausios kritikos, vadiname nesubrendusiu. Panašiai vadiname žmogų, kuris kur nors paskaitęs kokią nors paskalą ar legendą, nekritiškai patiki ja ir ima ją skleisti. Subrendę žmonės, sužinoję, kokią nors informaciją, moka ją patikrinti, patvirtinti, paneigti. Žodžiu, subrendęs yra tas, kuris geba ramiai ir santūriai reaguoti į informaciją ir ja tinkamai naudotis; kuris supranta, kad informacija gali būti teisybė arba neteisybė, kad ji gali būti patikima arba nepatikima, kad nebūtina viskuo tikėti ir kad kvestionuoti tai, kas pateikiama kaip teisybė, yra sveika ir patartina. Leisdami tiems, kas greit įsižeidžia arba bijo naujų, „netradici-

nių” idėjų diktuoti, kokią informaciją leidžiama skleisti, vargu ar kada nors pasieksime kokią nors pažangą.

Pagalvokime dabar apie tai, ką skatina minėtasis įstatymas. Ar jis skatina jaunos žmonės bręsti, tapti savim pasitikinčiais, kritiškais, išmintingais informacijos vartotojais? Ar veikiau stengiamasi jaunos žmones nuo jos izoliuoti? Jei taip (kas turbūt akivaizdu), tai kokių būdu jauni žmonės pripras informacija naudotis protingai ir saikingai, kas būtina ne vien asmeniniam gyvenimui, bet ir veiksmingam demokratiškam pilietiškumui (demokratija tik tiek protinga ir dora, kiek protin gi ir dori jos piliečiai)? Ar tikrai patartina jaunos žmonės taip atkirsti nuo pasaulio iki pilnametystės, kai, pasibaigus šioms draudimams, staiga jie susidurs su visa jo šokiruojančia įvairove? Kokiais moksliniais įrodymais paremti tokie draudimai ir ar šitaip ugdoma „drąsi šalis”?

Platesnis klausimas: ar nepilnamečių apsaugos vardan galima laisvoje, demokratiškoje šalyje taip suluošinti žiniasklaidą, jog bet kuriame kanale, kurį galėtų pamatyti nepilnametis, bus neįlauki dienos metu atstovauti kai kurioms opių problemų pusėms, pvz., palankiai pasisakyti apie homoseksualus (nekalbant apie poreikį homoseksualiems paaugliams leisti suprasti, kad jie neturėtų jaustis menkavertiški, kalti ir visuomenės atstumti); arba rodyti „paranormalius”, „mokslo nepaaiškintus” reiškinius, „sudarant šių reiškinių tikrumo išpūdį” (kas formaliai įskai tytų ir Jėzaus prisikėlimą iš numirusių arba šv. Mergelės Marijos pasirodymą Šiluvoje, o jei neįskaitys, bet bus taikoma nekrikščioniškiems atgamtiniais reiškiniais, tada bus aiškiai neteisėto diskriminacinio pobūdžio draudimas); arba „tyčiotis iš žmogaus” (ate, Sūrski ir Mauzeri, „Radijo Žynių” ir kiti satyrikai); arba „sukelti baimę arba siaubą” (visiškai neaišku)? Ir gal kas nors iš seimūnų paaiškins, koku „mokslo paaiškinu” pagrindu jaunimas turi būti saugomas nuo stebėjimo „hipnozės seansų”?

Galop, šis įstatymas yra nusižengimas teisinės valstybės ir įstatymo idėjai. Negana to, jog įstatymdaviai visiškai apsilėido, pamiršdami apibrėžti kai kurias pamatines šio įstatymo sąvokas, kaip antai „baimė ir siaubas”, „tyčiojimasis iš žmogaus”, „iškreipti šeimos santykiai”, „šeimos vertybės” ir pan., tuo sukurdami įstatymą, kurio kai kurie paragrafai gali reikšti praktiškai bet ką. Įstatymo penktasis straipsnis išdėsto tokias neapibrėžtas išimtis, jog teoriškai galima būtų apeiti beveik kiekvieną ketvirtame straipsnyje minimą draudimą, nes rašoma, jog draudimai negalioja, jei svarstomos informacijos „turinį sudaro tik informacija apie įvykius, politinius, socialinius, religinius įsitikinimus ar pasaulėžiūrą; 2) ši informacija yra reikšminga moksliniu ar meniniu požiūriu arba reikalinga tyrimams ar mokymui; 3) yra viešas interesas ją skelbti; 4) jos apimtis ir poveikis yra mažareikšmiai.” Bet ar įstatymo draudimai (4 straipsnis) bus interpretuojami plačiai ar siaurai? O kaip su išimtimis (5 straipsnis)? Plačiai ar siaurai? Visiškai neaišku.

Nukelta į 9 psl.

Po šešių svaičių tėvynėje

BRONIUS NAINYS

Kas ten gero, klausia kiekvienas sutiktas pažįstamas mano gyvenvietės Pasaulio lietuvių centro Lemonte aplinkoje, ir nežinau, kaip į tokį klausimą atsakyti. Iš šios lietuviškos gyvenvietės šį pavasarį ne aš vienas, bet daug lietuvių lankė Tėvynę, ir kiekvienas grįžo su pilnais lagaminais išpūdžių. Ir spėčiau – kiekvienas su kitokiais. Priklausomai, ko kas ieškojo, su kuo bendravo, ką pats matė, ką iš kitų girdėjo ir kaip visa tai jis ar ji suvirškino. Apskritai, margas Lietuvos gyvenimas šį pavasarį dar labiau buvo pamargintas neįprastai gausiais įvykiais, išskirtiniais ir retais, o vienas iš jų – pirmą kartą Europoje išgirstas lietuvių vardo ištartimas, ataidėjęs net iš tūkstančio metų praeities, tikrai giliai įsirašė kiekvieno širdin, neišdylančiai iki jo gyvenimo pabaigos. Tik irgi – kiekvieno širdin kitaip. Priklausomai, kuriame įvykio paminėjime svečias iš užsienio dalyvavo.

Tačiau tame margumyne, kuriame pynėsi įvairiausi istoriniai, kultūriniai, pramoginiai, visuomeniniai, sportiniai ir dar kitokie įvykiai, vis dėlto ryškiausiai skambėjo politiniai ir ekonominiai garsai. Mat šios dvi glaudžiai tarp savęs susijusios sritys tiesiogiai liečia žmonių kasdienį, buitinį gyvenimą, kuris, pradėjęs blogėti prieš kelerius metus, praėjusiais metais jau pradėjo riedėti žemyn, kaip vis didėjanti sniego gniūžtė pakalnėn. Kada šis vyksmas bent sustos, susirūpinę vienas kitą klausinėja Lietuvos gyventojai? Kada? Baltijos kelyje stovėdamas tokios Lietuvos aš tikrai neišsivaizdavau, pastebėjo mano nuomojamo buto savininkas, inžinierius, pensininkas, su ta pensija niekaip negalėdamas suvesti galų.

Ir tai jau nebe juokai, nes šis klausimas vargina jau ne vieną, ne du ir ne vieną šimtą, bet šimtus tūkstančių, o gal ir visus pusketvirtą milijono Lietuvos piliečių. Nes gerai gyvenančių Lietuvoje šiuo metu turbūt nepriskaičiuotum nė šimto tūkstančių. Kas dėl tokios padėties kaltas, taip pat vienas kitą klausinėja tėvynainiai? Bet čia jie jau randa ir atsakymą: valdžia. Tiksliau – visos trys valdžios: Prezidentas, Seimas ir Vyriausybė. Ir kažin ar kas nors galėtų įtikinti juos kitaip? Nes iš tikrųjų, tiesos čia yra. Ir net nemažai. Ir daug duomenų būtų galima sukaupti šiam teiginiui pagrįsti. Net ir iš dvidešimt metų Lietuvos nepriklausomo gyvenimo patirties.

Apie tai jau daug buvo kalbėta, rašyta, kartota ir vėl pakartota. Reikalauta pakeitimų. Mažų ir didelių. Įrodytas ir jų reikalingumas, tačiau be jokių pasekmių. Kodėl? Ogi tik todėl, kad buvo reikalauta pakeitimų, kuriuos turi ir gali daryti ne kas kitas, bet tik trys čia minėtos valdžios. Bet jos jokių pakeitimų nenori, nes joms dabar gyvenimas geras, o pakeitimai jį tik pabloginti tegali. Piliečiai tai irgi žino, todėl jie nori šias valdžias pakeisti. Bet vėl bėda: jie nežino kaip. Vienintelis kelias būtų rinkimai, ir piliečiai bando jais pasinaudoti. Bet jie būna apmulkinami ir čia. Valdžios jau spėjo susitvarkyti taip, kad ir per rinkimus, pasinaudodamos partijų sąrašais, jos sugeba arba pačios save persirinkti, arba išrinkti tik joms paklusnius pareigūnus. Taip ratas ir sukasi. Norėdami iš jo ištrukti, piliečiai ieško išei ties, šaukiasi gelbėtojų. Tačiau čia vėl atsiranda apskruolių, kurie kuria naujas partijas, melagingais pažadais vilioja rinkėjų balsus ir per jas įsitvirtinę valdžioje patys irgi elgiasi taip pat. Tai liudija Rolando Pakso, Viktoro Uspaskich ir Arūno Valinsko pavyzdžiai. Toks pat „gelbėtojas” buvo ir valstybę visais atžvilgiais nualinęs ir į krizę įgrūdęs prezidentas Valdas Adamkus. O ar ne naujo „gelbėtojo” ieškodami, žaibo greičiu tik per vieną ratą į prezidentės kėdę įsodino ir Lietuvoje pirmą moterį – merginą Dalią Grybauskaitę? Ir ratas sukasi toliau. Nejaugi vėl taip?

Nors šį kartą jis gali ir pradėti buksuoti. Yra ir kitokių ženklų, kuriuos jau spėjo paryškinti margą Lietuvos gyvenimą dar pamarginusi ekonominė krizė, dabar, kartu su politika, stipriausiai prilipusi prie piliečių liežuvių. Čia subraškėjo ir pačių valdžių gerovės pamatai. Atrodo, kad biudžetui sulopyti jau nebeužteks nuošimčių nuo sumažintų atlyginimų mokytojams, paliegusiems laisvės kovotojams pensijų, atimtų priedų gimdyvėms, bet reikės kirpti ir pačių seimūnų, ministrų ir kitų aukštųjų valdininkų atlyginimus, o ypač visokius, net dvigubai atlyginimus pranokusius, priedus bei premijas. Bet gali nebeužtekti nė jų, ir valdžios bus priverstos ieškoti kitų išeičių. Kokių?

Ir čia jau gali veikti patys piliečiai. Ypač jeigu jie suvoktų reikalą susiburti į grupes ir išsirinkti sau tinkamus vadovus, pasiryžusius dirbti jų naudai ir reikalauti jau seniai siūlomų valdžios pertvarkymų. Pirmasis jų dėmėys turėtų būti Seimas. Jame tikrai užtektų tik apie 80 narių. Tiek jų buvo aštuonioliktųjų metų nepriklausomoje Lietuvoje. Kiek milijonų litų būtų čia sutaupyta, kartu panaikinus apie pusę dabartinių pagalbinių pareigūnų, raštinių patalpų, įrangos, reikmenų, automobilių. Būtina sumažinti visą premjero ir Vyriausybės biurokratiją, išlaidžią prezidento patarėjų grupę. Nepriklausomybės pradžioje tokių biurokratų buvo tik ketvirtadalis. Šalia to, prie atlyginimų negali būti nei priedų, nei premijų. Tarnautojas visada turi dirbti gerai, o taip nedirbantis turi būti pakeistas. Taip pat Lietuvoje per daug švenčių ir atostogų.

Nukelta į 9 psl.

LIETUVIŲ SPORTININKAMS IŠ JAV SĖKMĖS VIII PLSŽ NEPRITRŪKO

Birželio 26–28 d. Vilniuje vyko VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės

EUGENIJA MISEVIČIENĖ

**Lietuviai varžėsi
26 sporto šakose**

Šiomet ypač džiugu apsilankyti tėvynėje – Lietuva švenčia savo vardo tūkstantmečio jubiliejų. Ta proga mūsų šalies sostinėje ir kituose miestuose vyko ir tebevyksta įvairūs renginiai. Tarp jų šią vasarą buvo neužmirštas ir sportas: birželio 26–28 dienomis Vilniuje surengtos VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės (PLSŽ), kuriose dalyvavo mūsų tautiečiai iš 17 valstybių. Planuota sulaukti sportininkų net iš tokių egzotiškų šalių kaip Kuveitas bei Saudo Arabija, tačiau dėl tam tikrų priežasčių jiems atvykti nepavyko. Taip pat nemaloniai nustebino delegacija iš Airijos (kur, atrodo, lietuvių gyvena ne tiek ir mažai), paskutinę minutę pranešusi, kad šiose žaidynėse dalyvauti negalės.

Sporto šventėje rungtyniavo apie 700 atletų iš užsienio (iš viso – 3 tūkstančiai sportininkų), tik žiurovų galėjo būti daugiau. Pasirodo, tūkstantmečio renginių jūroje numatyta sporto šventė nebuvo pakankamai išreklamuota. Nepaisant to, dauguma PLSŽ dalyvių (nors ir būta nesklandumų su tvarkaraščiais ir pan.) ir svečių liko patenkinti gražia sporto švente. Lietuviai iš viso pasaulio varžėsi 26 sporto šakų varžybose, buvo surengtos ir itin originalios šiaurietiško vaikščiojimo bei lietuviško ritinio ir kt. varžybos. Vis dėlto populiariausia sporto šaka šiose žaidynėse ir vėl buvo krepšinis.

Šventė pradėta netradiciškai

Tiems, kas nežino, turėčiau priminti, jog oficialiai šios PLSŽ prasidėjo dar kovo mėnesį slidinėjimo turnyru, kuris šiomet buvo surengtas JAV, Nevada ir California valstijose. Na, o Vilniuje šią sporto šventę organizatoriai ir delegacijų vadovai pradėjo netradiciškai – VIII PLSŽ atidarymo metu kiemelyje, prie Kūno kultūros ir sporto departamento, oficialiai iškėlus žaidynių ir Lietuvos vėliavas, o šventės prisiminimams įamžinti buvo pasodintas ažuoliukas.

Vos prasidėjus pirmosioms kovoms, šalių delegacijų vadovai dalyvavo specialiaame forume, kuriame pasidalijo savo išpūdžiais ir patarimais, taip pat buvome pakviesti į LR Prezidentūrą, kur mus maloniai sutiko ir pasveikino šių žaidynių globėjas, ilgametis sporto mėgėjas, kadenciją baigęs Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, kiekvienos

valstybės atstovams įteikęs prisiminimo dovanėles.

**Žaidė ne vieni prieš kitus,
bet vieni su kitais**

Tuo metu, kai delegacijų vadovai dalyvavo įvairiuose pasitarimuose, sportininkai jau varžėsi aikštelėse. Oras pasitaikė labai šiltas, sporto salių viduje taip pat buvo labai „karšta“ – juk kiekvienas namo norėjo sugrįžti nugalėtoju, o kaip žinia, pirmoji vieta būna tik viena. Tačiau viso pasaulio lietuvių buvo tinkamai nusiitekę, suprasdami, kad jie susitiko žaisti ne vieni prieš kitus, bet vieni su kitais. Kaip sakė vienas žaidynių vadovų, juk kad ir kas belaimėtų – laimi lietuviai, o tai ir svarbiausia. Ir tiesa, juk ne tiek svarbūs medaliai (nors, žinoma, juos iškovoti visada yra be galo malonu), svarbiausia visiems kartu susirinkus savo tėvynėje per sportą dar kartą pasidžiaugti mūsų tauta bei paminėti tokią svarbią savo šaliai datą.

**JAV lietuvių sportininkai
pasirodė itin stipriai**

O ir laimėjimų, bent jau sportininkams iš JAV, tikrai netrūko. Amerikos lietuvių dalyvavo 10 sporto šakų varžybose. Prizines vietas amerikiečiai iškovojo tinklinio aikštelėje – Los Angeles „Banga“ į saulėtąją California parsivežė sidabro medalius. Tie patys 8 vaikinai dalyvavo ir plūdimo tinklinio varžybose.

Prieš ketverius metus panašiose žaidynėse pirmą kartą plaukimo varžybose dalyvavo New York lietuvaitė Vilija Pakštaitė, tada namo ji parsivežė aukso medalį. Ne tuščiomis mergina grįžo į JAV ir šiomet, ji iškovojo net du aukso medalius (50 m plaukdamą peteliške tarp moterų nuo 15 iki 30 metų, 400 m laisvu stiliumi – taip pat tarp moterų nuo 15 iki 30 metų).

Stipriai pasirodė ir Amerikos

lietuviai badmintonininkai, tenisininkai, šaudymo meistrai.

„Lituanicos“ vyrai pelnytai laimėjo aukso medalius

Tačiau daugiausiai iš JAV atvykusių sportininkų dalyvavo krepšinio varžybose. Savo jėgas išbandyti atskrido net 3 vyrų komandos – viena iš Čikagos ir dvi iš New York, taip pat rungėsi ir moterų komanda bei jaunučių ekipa. Sėkmė nusišypsojo beveik visoms joms (vienoms daugiau, kitoms mažiau), o Čikagos „Lituanicos“ jaunučiai baigiamosiose varžybose tik po labai atkaklios kovos 1 taško skirtumu (55:56) nusileido aikštelės šeimininkams vilniečiams, iškovodami antrąją vietą. NYLAK pirmoji vyrų komanda užėmė trečiąją vietą, kovoje dėl bronzos medalių 72:50 įveikę Kanados lietuvius.

O šio turnyro baigiamojoje dvikovoje susitiko Čikagos „Lituanica“ ir Trakų miesto komanda. Tai buvo labai gražios, kraują kaitinančios varžybos, kurias stebėti susirinko daugiausiai žmonių per visas žaidynių kovas. Nors ir nedidele persvara, čikagiečiai pirmavo didžiąją rungtynių dalį. Vienu metu jiems varžovai tiesiog lipo ant kulnų, bet nepriekaištingai susižaidę ir parodę vieningą komandinę dvasiją, „Lituanicos“ vyrai pelnytai laimėjo aukso medalius (60:53). Ne ką prasčiau sužaidė ir JAV moterys. Baigiamosiose rungtynėse su kaimynėmis iš Kanados Amerikos lietuvės tiesiog plėšte išplėšė pergalę po pratęsimo 57:53 (43:43).

Eugenijos Misevičienės nuotr.

IX PLSŽ įvyks ir vėl Lietuvoje – Klaipėdoje

Žinoma, ne tik sportinė VIII PLSŽ dalis buvo intriguojanti ir svarbi. Ne mažiau įdomus renginys buvo ir žaidynių atidarymas bei uždarymas. Po specialių šv. Mišių Vilniaus katedroje visi sportininkai ir delegacijų nariai išsirikiavo atstovaudami savo šalims, iškėlę kiekvienos dalyvavusios valstybės vėliavą, patraukdami praeivių dėmesį kartu žygiavo Vilniaus senamiesčio gatvėmis nuo Gedimino gatvės iki Kalnų parko, kur vyko oficialioji šventės programa. VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyvius pasveikinti atvyko ir Jo Ekscelencija Valdas Adamkus.

Pagrindinio PLSŽ rėmėjo – banko „Snoras“ įsteigtą taurę, skirtą gausiausiai užsienio šalies delegacijai, iškovojo JAV atstovai, tačiau, vadovaudamasis garbingo žaidimo principais, amerikiečių delegacijos vadovas Laurynas R. Misevičius perdavė prizą, jo nuomone, geriau susiorganizavusiems Kanados lietuviams.

Po gražaus istoriškai sudėlioto spektaklio ir šokių programos toliau iki vidurnakčio klausėmės Ž. Žvagučio koncerto, po kurio liko gražūs prisiminimai ir ir įspūdžiai. Besibai gian VIII Žaidynėms, paaikškėjo būsimos sporto šventės planai: IX žaidynės numatoma surengti vėl Lietuvoje, tik galbūt nebe sostinėje, o pagrindiniame uostamiestyje – Klaipėdoje 2013 m. birželio mėn. pabaigoje, pašvenčiant jas S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-osioms metinėms.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

JAU PASIKEITĖ JAV LB KRAŠTO VALDYBA

Grįžusi iš Lietuvos XIII PLB seimo ir perskaičiusi Sigitos-Šimkuvienės, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkės Bendruomenės plėtrai, liepos 2 d. straipsnį „Draugo“ 4 puslapyje „Laikai keičiasi, laikas keistis ir Lietuvių Bendruomenei“, susidariau nuomonę, kad jau pasikeitusi JAV LB Krašto valdyba.

Būdavo, kad didžiausios JAV LB apygardos pirmininkei baigus dvi kadencijas,ėjus šias pareigas šešerius

metus, paprastas mandagumas reikalaudavo JAV LB Krašto valdybai tarti padėkos žodį. Pasikeitė laikai, vietoj padėkos žodžio tariami priekaištai ir užgauliojimai.

Džiaugiuosi naujai išrinkta valdyba ir linkiu Irenai Vilimienei ir jos valdybai sėkmės einant šias atsakingas pareigas.

Aušrelė Sakalaitė
Lemont, IL

ACIŪ DIEVUI, KAD TURIME „AMERIKOS LIETUVI“!

Ne kartą ir gal net ne du kartus „Amerikos lietuvių“ skaitėme naujienas apie „Draugo“ dienraštį. Liepos 11 d. šiame savaitraštyje vėl rašoma apie seniausią leidžiamą lietuvišką laikraštį „Draugą“. Tai Edvardo Šulaičio istorinė apžvalga. Šis žurnalistas taip pat redaguoja sporto skyrių „Drauge“, tad yra žinomas ir patikimas šaltinis.

Istorinėje jo apžvalgoje rašoma, kad 1957 metais buvo pastatyti modernūs „Draugo“ rūmai 63-iojoje gatvėje, kur „Draugas“ dar ir dabar yra. „Tačiau po mėnesio ar daugiau dienraštis turi išsikraustyti į naują vietą – tėvų jėzuitų vienuolyną prie Jaunimo

centro. Toks buvo dabartinės marijonų vadovybės (jos daugumą sudaro lenkai) nutarimas, kad reikia apleisti turimas patalpas. Taigi po ‘Draugo’ šimtmečio sukakties, prasidės naujas šio leidinio etapas naujoje vietoje. Laikraštis dar žada gyvuoti ir toliau, gal tik sumažins laidų skaičių. Bet apie tai parašysime vėliau.”

Nekantriai lauksiu ir tos informacijos. Gera, kad turime „Amerikos lietuvi“, kuriame galima pasiskaityti, kas vyksta „Draugo“ pastogėje.

Romualdas Kriaučiūnas
Lansing, MI

LIŪDINO KAI KURIŲ JAV LIETUVIŲ ATSTOVŲ ELGESYS PLSŽ

Visi pasaulio lietuviai susirinko į VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynes (PLSŽ). Tai puiki galimybė visiems pabūti kartu, kalbėtis savo gimtąja kalba, užmegzti naujas pažintis, būti viena šeima ir kartu varžytis sporto arenose.

Tačiau varžytasi ne tik sporto aikštelėse, bet ir dėl išgerto alkoholio kiekio. Labai liūdna, kad vienas tokių žmonių buvo JAV delegacijos narys, ŠALFASS centro valdybos narys, Rytų pakrantės sporto vadas Žilvinas Bublīs, šiose žaidynėse buvęs atsakingas už JAV moterų komandą. Esu idėjęs daug darbo sudarant šią komandą, todėl skaudėjo širdį, matant Ž. Bublīo elgesį. Jau pirmąją dieną susirinkus merginoms, jis pradėjo jas „šildyti“ alučiu. Ačiū Dievui, kad tą dieną įvyko dvi labai svarbios rungtynės, kuriose merginos nugalėjo savo priešininkes ir iš karto pateko į baigiamąsias varžybas.

Nors merginos ir laimėjo turnyrą, jei ne komandos vadovas, baigiamųjų varžybų rezultatas būtų ne 4 taškai ir įtampa visų rungtynių metu, bet tikrai didesnis taškų skirtumas. Atrodo, kad kai kurioms merginoms nebuvo sveikatos gerai sužaisti šias rungtynes. Tikrai labai nekaltnu jaunimo, juk jaunystė – kvailystė. Bet kai taip elgiasi komandos vadovas, atsisakau tai suprasti.

Tikiu, jog mūsų delegacijos vadovas, ŠALFASS centro valdybos pirmininkas Laurynas Misevičius įvertins savo kolegos elgesį artimiausio ŠALFASS suvažiavimo metu. Mano nuomone, tokie žmonės kaip Ž. Bublīs negali atstovauti JAV lietuviams sportininkams kitose žaidynėse.

Stanislovas Kavaliauskas
New York Lietuvių atletų klubo
pirmininkas

KLaidų Atitaisymas

John Rapšio straipsnyje „Per Atlantą su valingu generolu, garsiu artistu ir lietuviškai kalbančiu armėnu“ („Draugas“, 2009 m. liepos 18 d.) yra keletas klaidų. Žemiau pateikiame jų atitaisymą.

Redakcija

Buvo saulėtas 1949 m. gegužės 3 d. vėlyvas rytas.

Nebuvo jų ir mūsų Ingolstadto stovykloj.

Po daugelio metų priėjau prie išvados, kad Dievas mane tada baudė,

ne už tuometines, bet už būsimas nuodėmes.

Tas, nusteбęs mano gera anglų kalba, pristatė mane kapitonui ant tiltelio, iš kur laivas vairuojamas.

Po „Boersig Studio“ nuotrauka užrašas turėtų būti toks:

„Marine Phoenix“ – tokio pat tipo laivas, kaip „Gen. Haan“. 1955 m. šis laivas parvežė autorių namo po tarnybos Tolimuosiuose rytuose su 3-čia Amerikos marinų divizija. Savaite vėliau „Marine Phoenix“ audroj nu-skendo!

Pritarta motinystės pašalpų mažinimui

Seimo posėdį su vaikais stebėjo motinos.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 23 d. (BNS) – Parlamentarai pritarė motinystės pašalpų mažinimui – nauja tvarka įsigalios nuo rugsėjo, o ne nuo rugpjūčio, kaip siūlyta anksčiau.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas pristatė Seimui parlamentinio Socialinių reikalų ir darbo komiteto parengtą naują projektą dėl pašalpų apkarpyimo.

Socialdemokratas Vytenis Andriukaitis vylėsi, kad pataisas vetuos šalies prezidentė Dalia Grybauskaitė: „Jeigu to nepadarys, bus ruošiamas kreipimasis į Konstitucinį Teismą.“

Premjeras Andrius Kubilius pagrasino, kad nemažinant motinystės pašalpų 10 proc., pensijos bus mažinamos 20 proc.: „Ar pensininkus privalome skriausti labiau negu kitas socialines grupes?“

Siūloma visas motinystės (tėvystės) pašalpas nuo šių metų rugsėjo iki 2010 m. liepos mažinti 10 proc., nenustatant konkrečių išmokos dydžių pagal gautas pajamas. Iki šiol siūlyta jas sumažinti iki 90 proc. pirmaisiais metais ir iki 75 proc. – antraisiais.

Taip pat siūloma neleisti papildomai

mai užsidirbti vaikus iki dvejų metų auginančioms motinoms ar tėvams nei pirmais, nei antrais vaiko auginimo metais.

Tačiau Vyriausybės ir politinių bei socialinių partnerių rengiamame Nacionalinio susitarimo projekte numatoma motinoms leisti antrais vaiko auginimo metais papildomai užsidirbti ir gauti dalį pašalpos.

Sumažinus motinystės pašalpas taip, kaip siūlo komitetas, šiemet būtų sutaupyta 56 mln. litų, 2010 m. – 82 mln. litų, o 2011 m. – 71 mln. litų.

Seimas apsvairstė vos ne dvi dešimtis parlamentarų pataisų, kuriomis buvo siūloma ir mažiau apkarpyti pašalpas, ir atidėti jų mažinimą jau šias išmokas gaunantiems, o mažinti tiek tiems, kurie dar negauna, ir leisti vaikus auginantiems tėvams gauti papildomai kitų pajamų, tačiau Seimas nė vienai pataisai nepritarė.

Seimas palaikė tik socialdemokrato Česlovo Juršeno siūlymą motinystės pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarką keisti ne nuo rugpjūčio, o nuo rugsėjo.

Bankai skaičiuoja didžiulius nuostolius

Atkelta iš 1 psl.

Pelningai dirbti šiemet pavyko tik 3 bankams ir 2 užsienio bankų skyriams, 6 bankai ir 6 užsienio bankų skyriai dirbo nuostolingai. Daugiau nei pernai pirmąjį pusmetį šiemet uždirbo tik vienas bankas ir 2 užsienio bankų skyriai.

Daugiau pelno nei pernai šiemet gavo „Snoras“, pelningai dar dirbo Ūkio ir Medicinos bankai, „UniCredit Bank“ Lietuvos skyrius ir Estijos kapitalo „Bigbank“ filialas.

Visų bankų turtas liepos 1 d. siekė 85,9 mlrd. litų – per pusmetį sumažėjo 4,3 proc., paskolos – 66,7 mlrd. litų, arba 6,6 proc. mažiau, indėliai – 38,3 mlrd. litų, arba 0,2 proc. daugiau nei sausio 1 d..

Bankų nuostoliai šiemet smarkiai išaugo pirmiausia dėl paskolų vertės sumažėjimo išlaidų, kurios per pirmąjį pusmetį siekė beveik 1,2 mlrd. litų (pernai tuo pat laiku – tik 40,5 mln. litų).

Lietuvos bankuose vyravo skandinaviškas kapitalas. Liepos 1 d. užsienio kapitalo valdoma dalis sudarė 84,5 proc. visų bankų įstatinio kapitalo.

Tuo tarpu Lietuvos banko (LB) valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas po susitikimo su šalies prezidentė pareiškė, kad jo atlyginimas

yra per didelis ir jis sutinka jį sumažinti. Tačiau, jo manymu, centrinio banko darbuotojų atlyginimai nėra per dideli. Centrinio banko vadovas „į rankas“ gauna 16,400 litų.

Pasklidus informacijai apie dideles Lietuvos banko vadovų algas ir lengvatines paskolas darbuotojams, prezidentė centrinio banko vadovą perspėjo dėl grėsmės banko įvaizdžiui.

R. Šarkinas tvirtino, kad prezidentės išsakytos pastabos yra teisingos. Jis teigė, kad nustatant atlyginimus įstatymai nebuvo pažeisti, tačiau juos reikėtų keisti.

Atlyginimais ir lengvatinėmis paskolomis Lietuvos banke piktinasi ir dalis Seimo narių. Tuo metu premjeras Andrius Kubilius pareiškė, kad už aukštą kvalifikaciją centrinio banko darbuotojams turi būti atlyginama.

LB interneto svetainėje skelbiama, kad banko valdybos narių ikimokestinis atlyginimas šių metų antrąjį ketvirtį buvo 20,139 litai, padalinių vadovų – 9,492 litai, jų pavaduotojų – 8,205 litai, skyrių, poskyrių viršininkų ir vedėjų – 5,925 litai, jų pavaduotojų – 5,784 litai, vyriausiųjų specialistų – 4,719 litai, vyresniųjų specialistų – 3,616 litai, specialistų – 2,688 litai, darbininkų – 1,259 litai.

Lietuviai kviečiami dirbti užsienyje

Vilnius, liepos 23 d. (BNS) – Lietuvos mokytojai, dėstytojai ir kultūros darbuotojai kviečiami dalyvauti konkurse, kurio laimėtojai dirbs užsienio valstybių lietuvių švietimo, aukštųjų mokyklų lituanistikos ar baltistikos centruose ir lietuvių bendruomenėse.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID) prie Vyriausybės siūlo švietimo ir kultūros atstovams dirbti užsienyje 2009–2010 m., skelbia Kultūros ministerija.

Kaip sakė departamento darbuotojai, šiemet padidėjusio šių specialistų poreikio užsienyje neįveikiama – jie kviečiami dalyvauti tokia konkurse kasmet prieš mokslo metų pradžią.

Šiemet TMID organizuojamame konkurse švietimo ir kultūros darbuotojams siūloma vykti ir į kaimynines šalis – Latviją, Baltarusiją, Lenkiją, Rusiją – ir į Prancūziją.

Mokytojai gali pretenduoti ir darbovietes Baltarusijoje, Latvijoje ir Rusijoje. Baltarusijos Rimdžiūnų vidurinėje mokykloje reikalingas lietuvių kalbos mokytojas bei lietuvių kal-

bos ir Lietuvos visuotinės istorijos mokytojas, o Pelesos privačioje bendrojo lavinimo vidurinėje mokykloje laukiamas matematikos lietuvių mokomąja kalba specialistas ir fizikos mokytojas.

Departamentas taip pat siūlo užimti Rygos lietuvių vidurinės mokyklos pradinį klasių lietuvių kalbos mokytojo vietą.

Lietuvos dėstytojams siūloma vieta Prancūzijoje. Lietuvių kalbos lektorius kviečiamas į Paryžiaus nacionalinio rytų kalbų ir civilizacijų instituto (INALCO) Lituanistinių studijų sekciją.

Kultūros darbuotojai gali pretenduoti ir darbovietes Rusijoje, kur reikalingas Sankt Peterburg lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centro vadovas, bei Lenkijoje, kur ieškoma Punsko lietuvių kultūros namų choro „Dzūkija“ vadovo.

Švietimo ir kultūros specialistai įminėtas vietas bus atrinkti po egzamino žodžiu. Atrankos Komisijos posėdis numatomas rugpjūčio 10 dieną.

Lietuva – viena pigiausių Europos šalių

Vilnius, liepos 23 d. (Delfi.lt) – Lietuvos gyventojai yra vieni mažiausiai makančių už maistą, gėrimus, drabužius ir kitas prekes – jų krepšelio kaina tesiekė 67 proc. vidutinės europiečio mokamos sumos.

ES statistikos tarnybos Eurostat duomenimis, arčiausiai ES kainų Lietuvoje 2008 m. buvo elektroninės prekės – jos 1 punktu viršijo ES vidurkį, kitos prekės Lietuvoje kainavo mažiau. Pigiausiai buvo parduodami alkoholiniai gėrimai ir tabako gaminiai – 63 proc. vidutinės europiečio mokamos kainos.

Kaimyninėje Latvijoje prekių ir paslaugų indeksas siekė 75 proc. ES šalių vidurkio, Estijoje – 77 proc.

Brangiausiai Latvijoje ir Estijoje kainavo drabužiai, jų kainos siekė atitinkamai 100 proc. ir 108 proc. ES šalių vidurkio, o pigiausios buvo al-

koholinio gėrimų ir tabako prekės – atitinkamai 78 proc. ir 74 proc. ES šalių vidurkio.

Pigiau nei lietuviams būtiniausias prekės kainavo tik 2007 m. į ES įstojusiems bulgarams, kurie reikalingus daiktus galėjo nusipirkti už pusę vidutinės europiečio mokamos kainos. Nedaug atsiliko ir rumunai (62 proc. ES vidurkio).

Didžiausios kainos pernai buvo Danijoje (141 proc.), Airijoje (127 proc.) ir Suomijoje (125 proc.). Liuksemburgas liko ketvirtoje vietoje – prekių krepšelio kaina siekė 116 proc. ES vidurkio.

Į prekių krepšelį Eurostatas įtraukė maisto, alkoholinius ir nealkoholinius gėrimus, drabužius, elektronines prekes, išlaidas transportui bei restoranų ir viešbučių paslaugų kainas.

SPORTAS

Tokijas, liepos 23 d. (ELTA) – Lietuvos bušido rinktinės narys Marius Žaromskis Japonijoje „Saitama Super Arena“ tapo pasaulio profesionalų bušido „Dream“ vidutinio svorio čempionu. Mūsų šalies atstovas pusfinalyje nokautu įveikė japoną Hyato Maha Sakurai, baigiamosiose varžybose nokautavo amerikietį Jason High.

ELTOS nuotr.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV palaiko Gruziją

Joe Biden (k.) ir Michail Saakašvili.

AFP/Scanpix nuotr.

Tbilisis, liepos 23 d. (AFP/BNS) – JAV viceprezidentas Joe Biden ketvirtadienį susitikęs su Gruzijos prezidentu Michail Saakašvili pažadėjo tolesnę JAV paramą Gruzijai, kuri prieš metus kariavo karą su Rusija.

M. Saakašvili tvirtino, kad Gruzija pasirinkusi demokratiją padarė neatšaukiamą sprendimą ir taip pat lieka įsipareigojusi įstoti į NATO.

Nors konkrečios susitikimų darbotvarkės nebuvo paskelbtos, prieš J. Biden atvykimą gruzinų pareigūnai sakė, jog derasi dėl to, kad prie Europos Sąjungos stebėjimo misijos Gruzijoje prisijungtų amerikiečiai.

Jungtinės Valstijos nepatvirtino, kad amerikiečių nusiuntimas į Gruziją yra derybų darbotvarkėje, bet ilgą laiką rėmė M. Saakašvili siekį vėl

įtvirtinti Gruzijos suverenumą Abchazijos ir Pietų Osetijos pareigūnams.

M. Saakašvili sakė, kad Gruzijai buvo padaryta „istorinė neteisybė“, kurią „galima palyginti su Darfuru“ – Sudano regionu, kur vyksta įnirtingos etninės kovos.

J. Biden sakė, kad jo diskusijose su M. Saakašvili ir kitais Gruzijos pareigūnais didžiausias dėmesys bus skiriamas trimis dalykams: „saugumui, ekonomikai, demokratijai“.

JAV viceprezidentas į Gruziją atvyko po apsilankymo Ukrainoje. Jo kelionės tikslas, kaip sakė padėjėjai, yra dar kartą patikinti provakarietiškas Rusijos kaimynės, kad ryšių su Maskva „perkrovimo“ JAV nesieks jų sąsaka.

Islandija – dar viena ES narė

Islandija yra Europos šalis, turinti senas ir galias demokratijos šaknis.

SCANPIX nuotr.

Stokholmas, liepos 23 d. (AFP/BNS) – Islandija oficialiai pateikė prašymą įstoti į Europos Sąjungą (ES), dėl kurio lygiai prieš savaitę nubalsavo parlamentas Reikjavike.

Nors Islandija ilgą laiką negalėjo apsispręsti dėl šalies narystės ES, šiandien pakankamai akivaizdu, kad ši valstybė anksčiau ar vėliau taps Bendrijos nare. Pasaulinė finansų suirutė ir socioekonominiai sunkumai pakankamai stipriai nukėmė islandų požiūrį į narystę ES.

Kalbos dėl Islandijos narystės ES pasigirdo po to, kai šalį ištiko stipri ekonominė krizė bei nuvertėjo Islandijos krona. Tai atnaujino diskusijas šalies viduje dėl galimybės prisijungti prie ES bei įsivesti eurą šitaip bandant gelbėti šalies ekonomiką.

Islandijos parlamentas balsavo

už pasiūlymą siekti ES narystės; šis sprendimas atveria kelią deryboms su 27 valstybių bendrija. Islandijos įstatymų leidėjai įpareigojo Vyriausybę pradėti derybas su ES – toks sprendimas būtų buvęs sunkiai įsivaizduojamas laikotarpiu prieš pasaulinę finansų krizę.

Pagrindinis Islandijos klausimas, dėl kurio šalis ilgą laiką neprisijungė prie ES – žvejybos kvotos. Tuo labiau, kad Atlanto vandenyno šiaurės rytai – viena žuvingiausių Pasaulio vandenyno sričių. Daugiausia žuvų šioje srityje sužvejoja Islandija, Norvegija ir Danija. Žvejyba yra svarbiausia Islandijos ūkio šaka.

Ilgą laiką islandai baiminosi, kad šaliai prisijungus prie ES, sumažės žvejybos kvotos ar jomis teks dalintis. Tačiau pastarojo meto socioekonominiai sunkumai parodė, kad šaliai reikia permąstyti. Vis dėlto ne iškart buvo kalbama apie prisijungimą prie ES. Pirmiausiai Islandijoje buvo pasigirdusios kalbos apie vienpusį euro įvedimą, nestojant į ES, tačiau Europos Komisija aiškiai davė suprasti, kad prisijungimas prie euro zonos įmanomas tik tampant pilnateise Bendrijos nare.

Islandija yra Europos šalis, turinti senas ir galias demokratijos šaknis. Be to, Islandija jau yra Europos ekonominės erdvės dalis, tarp ES ir Islandijos jau dabar nėra muitų sienos. Nemažai ES teisės aktų galioja ir Islandijoje. Reikia manyti, kad Islandija anksčiau ar vėliau neabejotinai prisijungs prie ES, o šis prisijungimas bus naudingas tiek patiems islandams, tiek ir Bendrijai.

EUROPA

RYGA

Sprogimo pavojus avarijos vietoje Rygos uoste, kuriame išsiliejo pavojinga cheminė medžiaga, visiškai panaikintas. Visos talpos su pavojinga medžiaga nugabentos į patikimą vietą, gyventojai gali sugrįžti namo. Kol kas draudžiama vartoti vandenį iš Dauguvos ir maudytis joje, taip pat maudytis jūroje nuo Carnikavos iki Jūrmalos.

Šios savaitės pradžioje Latvijos policija perdavė prokuratūrai bylos dėl sausio 13 d. sostinėje Rygoje kilusių masinių neramumų medžiagą. Iš viso bus pradėtas 64 asmenų teisinis persekiojimas. Skelbiama, kad dar 38 neramumuose dalyvavusių asmenų tapatybės nustatyti taip ir nepavyko, o tyrimas dėl dar 55 asmenų dalyvavimo neramumuose bus tęsiamas. Svetainėje www.masunekartibas.lv iki šiol skelbiamos nuotraukos tų riaušinių, kurių tapatybės kol kas nepavyko nustatyti.

BRIUSELIS

Europos Sąjungos (ES) šalys sutarė tęsti paliaubų susitarimo stebėsenos misiją Gruzijoje, pranešė vienas Bendrijos diplomatas. Šį „principinį susitarimą“ pasiekė 27 ES valstybių ambasadoriai, nurodė diplomatas. Tikimasi, kad šiam žingsniui pirmadienį Briuselyje taip pat pritaris Bendrijos šalių užsienio reikalų ministrai. Tuo tarpu Tbilisis paragino prie šios misijos prisidėti JAV stebėtojus.

SEVASTOPOL

Krymo policija Sevastopol mieste sustabdė Rusijos Juodosios jūros kariniam jūrų laivynui priklausančius sunkvežimius, be reikalingo leidimo vežusius raketas. Prieš porą savaičių Ukrainos policija taip pat buvo sustabdžiusi rusų sunkvežimius, gabenusius 3 raketas. Ukrainos Saugumo tarnybos sekretoriaus pavaduotojas Volodymyr Ohryško teigia, kad raketos buvo nusiųstos atgal.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos šiaurės vakaruose esančioje autonominėje Karelijos respublikoje rastas prieš du mėnesius dingusio žmogaus teisių aktyvisto kūnas, pranešė organizacija, kurioje jis dirbo. Andrej Kulagin, kuris domėjosi kalinių laikymo sąlygomis, buvo pasigesta gegužės 14 d., sakoma žmogaus teisių organizacijos „Spravedlivost“ paskelbtame pranešime. „Spravedlivost“ tiria korupcijos atvejus ir teikia teisinę pagalbą Rusijos piliečiams.

AZIJA

PUKETAS

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton ketvirtadienį sakė, kad Šiaurės Korėja „nebeturi draugų“, kurie ją gintų nuo apribojimų, ir šie jos komentarai sukėlė tulžingą šio stalinistinio režimo reakciją. Pchenjanas papylė piktų komentarų „mokinukės“ H. Clinton adresu ir paskelbė, kad derybos dėl branduolinio nusiginklavimo žlugo.

BIŠKEKAS

Kirgizijoje vykstantys prezidento rinkimai yra teisėti, nurodė Centrinė rinkimų komisija. Tai ji paskelbė netrukus po to, kai pagrindinis opozicijos kandidatas Almazbek Atambajev pareiškė, kad rinkimai dėl masinio balsų klastojimo yra neteisėti ir jis pasitraukia iš kovos dėl prezidento pareigų.

JAV

HOUSTON

Šeši žmonės buvo sužeisi, kai per bendruomenės sueigą Texas Southern University miestelyje iš važiuojančios mašinos buvo pradėta šaudyti. Rimtas, bet pavojaus gyvybei nekeliančias šautines žaizdas patyrė 6 žmonės, tarp jų – vienas studentas. Visi jie gydomi ligoninėse. Policija mano, kad šis įvykis yra susijęs su nusikaltėlių gaujomis. Taip istoriškai susiklostė, kad Texas Southern University, kuris įsikūręs Houston, studijuoja daugiausia juodaodžiai. Šiuo metu studentų skaičius yra beveik 10,000.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

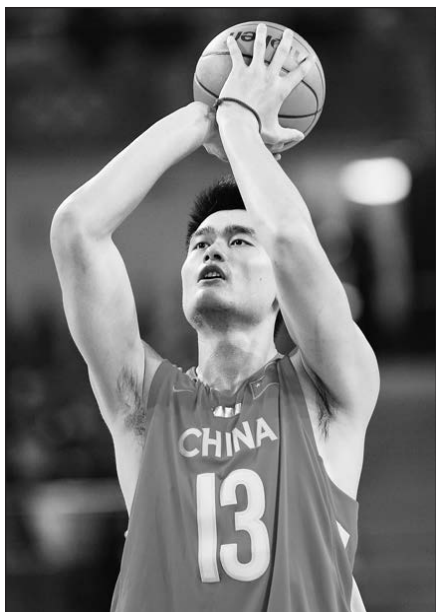
PASAULIO SPORTO NAUJIENOS

Yao Ming – klubo savininkas

Ketvirtadienį oficialiai pranešta, kad Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) Houston „Rockets” komandos aukštaūgis Yao Ming įsigijo savo buvusią komandą.

Kinijoje rungtyniaujanti Šanchajaus „Sharks” komanda buvo ties bankroto riba, kai 28 metų 229 cm ūgio krepšininkas nusprendė padėti komandai ir paklojo 20 milijonų juanių (apie 3 milijonus JAV dol.). Y. Ming yra daugiausiai uždirbantis žmogus Kinijoje, jo metinės pajamos siekia 388 milijonų juanių (apie 56,8 milijonų JAV dol.).

Y. Ming yra rungtyniavęs „Sharks” komandoje nuo 1997 m. iki 2002 m., kai buvo pašauktas pirmuoju šaukimu į NBA naujokų biržą. Kinas 2002 m. su šiuo klubu tapo Kinijos nacionalinės krepšinio asociacijos (CBA) čempionu.

Yao Ming

Lina Grinčikaitė – lietuvaitė verta aukso

Kaune vykstančiame Europos lengvosios atletikos (iki 23 metų) čempionate, šių metų universiadoje iškovojo aukso medalį, Lietuvos sprinterė Lina Grinčikaitė Lietuvai penktadienį iškovojo pirmąjį medalį.

22-ųjų metų sportininkė moterų 100 metrų bėgimo baigiamosiose varžybose atbėgo per 11,37 sek. ir aplenkusi visas varžoves iškovojo dar vieną aukso medalį. Antra atbėgo ir sidabro medalį iškovojo Ukrainos sportininkė Natalia Pohrebniak, o bronzą iškovojo Lenkijos bėgikė Marika Popowicz.

L. Grinčikaitei tai jau buvo antras aukso medalis. Prieš savaitę Belgrade lietuvaitė aukso medalį iškovojo studentų universiadoje.

Bėgikė Lina Grinčikaitė – Europos jaunimo čempionė.
Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.

Vilija Sereikaitė iškovojo aukso medalį

Minske vykstančiame Europos jaunių ir jaunimo dviračių treko čempionate penktadienį aukso medaliu pasipuošė ir Lietuvos dviratininkė Vilija Sereikaitė.

Jaunimo merginų iki 23 metų amžiaus 3 km asmeninio persekiojimo varžybose 22-ųjų metų lietuvaitė pranoko visas savo varžoves. Ant garbės pakyls šalia V. Sereikaitės stovėjo dar viena lietuvaitė — 20-metė Aušrinė Trebaitė, iškovojo bronzos medalį.

Praeitais metais V. Sereikaitė toje pačioje rungtyje taip pat buvo iškovojo pirmąją vietą.

Dviratininkė Vilija Sereikaitė.
EPA-ELTA nuotr.

Tour de France šaudymas

13-ajame šių metų Tour de France lenktynių rate buvo apšaudyti du dviratininkai. Tarp jų ispanas Oscar Freire ir dviratininkas iš Naujosios

Zelandijos Julian Dean.

Pasak Prancūzijos naujienų agentūros AFP (Agence France-Presse), įvykis nutiko 165-ajame rato kilometre. „Rabobank” komandos dviratininkas O. Freire buvo pašautas į blauzdą, o „Garmin-Slipstream” atstovaujančiam J. Dean sužeistas rodomasis kairės rankos pirštas.

Nekreipdami dėmesio į sužeidimus, abu lenktynininkai baigė ratą ir toliau tęs varžybas.

Įtariamasis kol kas nenustatytas, įvykį tiria Prancūzijos policija.

Parengė **Paul Triukas**

MONTESSORI ŠIAULIŲ PEDAGOGINIAME UNIVERSITETE

STASĖ VAIŠVILIENĖ

Nuo ateinančių mokslo metų Šiaulių universitete kaip įskaita (credits) bus dėstomas kursas apie Montessori. Atsiųsta programa jau numato siūlomas temas ir jų pranešėjas.

Komunizmo sienai braškant Montessori idėjos gana anksti pradėjo skliti Lietuvoje. 1985 metais a. a. dr. Ona Keturkienė atskrido į Čikagą, čia surinkta Montessori medžiaga buvo išsiųsta į Lietuvą, parodyta Kaune, Pedagoginiame muziejuje. Auklėtojos iš visos Lietuvos važiavo į Kauną, kur dr. O. Keturkienė aiškino priemonių paskirtį.

1987 m. Domicėlei Petrutytei ir man buvo sudarytos sąlygos susitikti su Švietimo darbuotojais Vilniuje ir Kaune. 1989 m. D. Petrutytė ir M. Kucinienė Švietimo ministerijos žinioje skaitė paskaitas Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose. Po to O. Petrutytė kasmet važinėjo į Lietuvą, lankė mokyklas.

1992 ir 1993 m. vedžiau seminarus Šiauliuose po dvi savaites, kvalifikacijos kėlimo rėmuose. Juose dalyvavo apie 50 auklėtojų, labai dažnai sėdėdavo trys universiteto dėstytojos. Paklaustos, ko pageidautų ateityje, atsakydavo – kursų. Grįžusi pradėjau organizuoti lietuvaites Montessori auklėtojas.

1994 m. mes penkios pradėjome kursą, sudarytą pagal Amerikos programą; jį vedėme Vilniuje, Montessori centre. Jo direktorė Vida Gasparaitienė ir Dalia Tilindienė, iškviestos D. Petrutytės, baigė metų trukmės kursą MECA auklėtojų kursuose.

1995 m. kursai Vilniuje vyko dvi savaites, o 1996 m. vieną savaitę, kurios metu buvo patikrinti atlikti darbai, išduoti diplomai. Kursus lankė 50 auklėtojų.

Atlikusios pridėtinius darbus, turėjusios progos atvykti į MECA, jos, direktorės Celma Pinho dėka, gavo Amerikos Montessori auklėtojos diplomus.

Metiniai suvažiavimai

Dr. O. Keturkienė gana anksti įkūrė Lietuvos Montessori draugiją, vėliau pavadintą Asociacija. Šįmetinė konferencija įvyko gegužės 9 d. Pedagoginiame muziejuje. Tai buvo tarptautinė konferencija, joje dalyvavo atstovai iš Latvijos, Lenkijos ir Vokietijos, pranešimai buvo skaitomi lietuvių, rusų ir vokiečių kalbomis. Tema „Maria Montessori Metodo reikšmė tarptautiniu pažiūriu į vaiką”. Programoje – veiklos pranešimai ir paskaitos.

Medžiaga

Dar pirmosios nepriklausomos Lietuvos laikais buvo parašyta knyga apie Montessori. Kai kurios auklėtojos rado medžiagos apie tai rusų kalba. Domicėlė Petrutytė parašė knygą „Vaikas – Dievo dovana”, išleistą Lietuvoje; iš anglų kalbos buvo išversta Montessori knyga „Vaikystės pasaulis”; gražiai išleista Birutės Musnecienės knyga „Laikas”. Kiek lėšos leidžia, bandoma išspausdinti suvažiavimų paskaitas. Meno ir dailės instituto, įsikūrusio buvusioje Šiaulių seminarijoje, studentai pagamino kai kurią auklėjamą medžiagą.

Mano 27 metų gimtadienio proga draugai vietoj dovanų suaukojo nemažą sumą pinigų, už kuriuos nupirkau Montessori rašytas anglų kalba knygas ir išsiunčiau į Lietuvą. Mes, Amerikos Montessori auklėtojos, važinėjusios su paskaitomis į Lietuvą, džiaugiamės atliktais darbais.

Konferencijos dalyviai 2009 m. gegužės 9 d. Pedagoginiame muziejuje, Kaune.

**JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS
PAGUODOS TELEFONAS
1-866-438-7400**

Konfidencialumas
garantuojamas

**Skambinkite nemokamai
kiekvieną ketvirtadienį,
nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)**

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 58

Jaunesni vyrai, atstatę krūtines ir sugniaužę kumščius, tuoj šoko prie manęs, pasiruošę apginti simpatišką panelę nuo kažkokio apšepusio „rusų kolchozniko“ ir tuo pačiu išlieti visą pyktį ant įgriususių okupantų (Šančiai yra Šančiai!). Jeigu ne laiku atsitokėjusios sesers šūksnis „Čia mano brolis!“, namo jau būčiau sugrižęs su „fanarais“ po akimis. Dabar sutrikę gynėjai tuoj pat atsitraukė, iš nuostabos gūžčiodami pečiais.

– O aš kaip tik laukiu „Ekstra biuletenio“ su tavo pavarde žuvusiųjų sąrašė! – pasakė Irena. Iškart sužinojau, kad visi namiškiai gyvi ir sveiki!

– Sėskis į kabiną ir važiuojam pas mamą, į Panemunę! – po trumpo pokalbio pasiūliau seseriai.

– Ne, tau pirma būtinai reikia pasirodyti tetai Emilijai ir dėdei Jonui! Jie labai jaudinasi dėl tavo likimo! – primygtinai prašė.

Servitutų gatvė yra čia pat, reikėjo tik užkilti į Nemuno senvagės šlaitą.

Pakeliui sesuo papasakojo, kad dėl mano „žuvimo“ namuose mama paskelbė gedulą.

3. Pagaliau namie

Mano „žuvimas“ įvyko taip. Mūšio dėl Smurgainių miestelio metu išsislapstę mano ginklo draugai „tikrai“ pamatė, kaip mane nušovė tanketės vadas Istognyj. Dauguma jų buvo pasislėpę daržuose, tarp namų, ir kai kurie gerai matė „karinių veiksmų teatrą“ („teatr vajennyh deistvyj“). Jie pastebėjo, kaip ruselis su atstatytu naganu mane vijosi į mišką, o pasipylus tankesniems šūviams, aš nukritau ir daugiau nesikėliau. Jiems neliko jokių abejonių – nušovė! Kas svarbiausia, tai buvo visai panašu į tikrovę.

Kai įsitikinę liudininkai sugrižo į Lietuvą, jie ir papasakojo broliui Vincui mano žuvimo aplinkybes. Vincas buvo atsargesnis su išvadomis. Jis, žinoma, pranešė kitiems dviem broliams, bet pats tuo labai abejojo, nes nė vienas iš dalinio karių mano lavono nematė. Tai buvo kažkokia viltis. Todėl broliai susitarė, kad motinai dar nesakys. Bet mama turėjo savo motinišką nuojautą ir paskelbė namuose visuotinį gedulą. Pati apsirengė juodai, uždraudė juokus, dainas, muziką ir visiems liepė laikytis rimties.

Todėl sesuo Irena labai susirūpino, kad mamą reikia pirma paruošti mano sugrižimui iš ano pasaulio, ir kažkaip sušvelninti emocinį smūgį. Ji nusprendė, kad geriausiai tam pasitarnaus teta su dėde.

Tad dabar visi keturi nuvažiavome į Panemunę, į A. Smetonos alėją Nr. 2, kur antrajame aukšte gyveno mūsų šeima. Mane palikę gatvėje prie mašinos, trise nuėjo, atseit, aplankyti mamos. O aš slapčia išlipau iš sunkvežimio kabinos ir atsidaręs variklio dangtį, pro plyšį stebėjau langus.

Tuo metu be mamos namuose dar buvo jaunesnioji sesutė Ona ir broliai Kostas su Jurgiu. Vincas, Laikinosios Vyriausybės pavedimu, su savo dalinio kariais buvo išvykęs į specialią Raudono kryžiaus ekspediciją ieškoti mano lavono ir kitų pakelėse žuvusių ir sužeistų lietuvių karių.

Broliui Jurgiui labai knietėjo pasikalbėti su mašinos vairuotoju, ir jis,

nusileidęs laiptais, išėjo į gatvę. Aš nuduodamas, kad krapštausi prie variklio, visą laiką stovėjau pasilenkęs ir vos tvardžiausi.

– Kas nors sugedo? – priėjęs paklausė Jurgis. Ir čia aš nesusilaikiau, pakėliau galvą, ir iškart buvau demaskuotas. Patyriau daug džiaugsmo ir šilumos artimųjų būryje. Taip aš pirmąjį kartą kėliausi iš numirusių.

IŠLIKĘ

Dar labai miglotai žinoma apie Igumenės (Červenės) žudynes. Nėra nei tikslų skaičių, nežinome, kiek žuvo ir kiek išliko, nėra nei visų vardų. Pagal įvairius šaltinius iki šiol pavyko nustatyti, kad Igumenės mirties kelyje stebuklingai išsigelbėjo šie Lietuvos piliečiai:

1. Algis Baltas (19 metų) iš Vilniaus. Suimtas ir kalintas Vilniuje; 1941.06.23 išvežtas į Minską (Baltgudiją); su kitais kaliniais nuvarytas į Igumenę; per NKVD masines žudynes liko gyvas; grįžo į Lietuvą. Tolimesnis likimas nežinomas (Šaltiniai žr. žemiau: KER 13/45 psl.).

2. Karolis Bernatavičius; daugiau duomenų nėra (5-2).

3. Pranas Budrys; daugiau duomenų nėra (5-2).

4. Anatolijus Chmieliauskas, Konstantino (24 m.; g. 1917), prekybos laivyno mechanikas, iš Šiaulių. Suimtas 1941.02.10; kalintas Vilniuje; 1941.06.23 išvežtas į Minską; pabėgo iš Igumenės sušaudymo; grįžo į Lietuvą. Tolimesnis likimas nežinomas. (KER SPS VRM 2-1,2; 13/107 psl.).

5. Bronius Ciplis; daugiau duomenų nėra (5-2).

6. *Leonas Čerškus, Kazio, (g. 1918), 17 PTO PtDn eilinis iš Kauno. Varomas kartu su besitraukiančia sovietų kariuomene buvo NKVD suimtas prie Maladečinos; su kitais kaliniais varytas už Minsko; išliko per masines NKVD žudynes. Grįžo į Lietuvą kartu su studentu Leonu, Leonu Š. ir dar vienu, kuris prisijungė vėliau („ūkininku iš Dzūkijos“). Suimtas 1945.09.13; kalintas (Skudo, Rygos lageriuose) iki 1947 m. 1948 m. vėl suimtas, nuteistas 25+5 m.; kalintas KSDK, Kolymos lageriuose, Čiukotkoje. 1956 m. paleistas grįžo į Lietuvą. Gyvena Kaune (10).

7. Jonas Dambrauskas, Antano (31 m.; g. 1910), ūkininkas nuo Raseinių apskr., Tytuvėnų. Suimtas 1941 m.; kalintas Kaune; 1941.06.23 su kitais išvežtas į Minską. 1945.02.23 vėl suimtas; karinio tribunolo 1945.07.01 nuteistas 10 m. lagerio. Paleistas 1952.10.27. Tolimesnis likimas nežinomas (KER VRM 1-„Jonas D.“; 7; 12; 13/127 psl.).

8. Valdemaras Danielius, tarnautojas iš Tauragės (repatriantas). Suimtas 1941.03; kalintas Kaune; išvežtas Minsko link; per sušaudymą išlikęs; grįžo į Lietuvą. Tolimesnis likimas nežinomas (KER. 2-1,2; 12; 13/129 psl.).

9. Vytautas Eidukaitis (? Eidukevičius, žr. nr. 10, galbūt tas pats asmuo) iš Kauno. Suimtas 1941 m.; kalintas Kaune. 1941.06.23 išvežtas į Minską. Per žudynes išlikęs; grįžo į Lietuvą. Tolimesnis likimas nežinomas (KER. 5-1; 12; 13/157 psl.).

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRŪNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRŪNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Alfa.lt

Po šešių svaičių tėvynėje

Atkelta iš 3 psl.

Pradedantis tarnautojas turėtų gauti tik dvi savaites atostogų, po penkerių darbo metų – tris, o mėnesį – tik po 15 metų valstybinės tarnybos.

Skubiai reikia pertvarkyti jau seniai žadamas švietimo, sveikatos apsaugos, teismų ir krašto vidaus administracines sąrangas, panaikinti niekam nereikalingas apskritis, o nedelsiant – visą rinkimų sistemą, panaikinant partijų sąrašus. Visoje rinkimų sąrangoje, net ir parenkant kandidatus į Seimą bei savivaldybes, kiekvienas pilietis turi turėti balsą. Kandidatas turi būti parenkamas rajone, bet ne nuleidžiamas į jį iš partijos vadovybės Vilniuje.

Tokie pertvarkymai Lietuvai būtinai, jeigu valstybė nori tapti moder-

ni, gyvuoti pati ir padėti gyventojams kurti sau gerovę. Tačiau kas šiuos arba, sakykim, panašius į juos kitus pertvarkymus padarys? Kas bus jų pradininkas? Nejaugi ir pirmą moterį į Lietuvos prezidentės kėdę įsodinom tik kaip valstybės papuošalą žavėti užsienio svečiams, skraidyti po pasaulį, vieną vakarą pietauti su Japonijos imperatorium Tokijo mieste, kitą – su Ispanijos karalium Madride, trečią – pasiplepėti apie steigimą iškilųjų moterų klubą su Suomijos prezidente Helsinkyje. Gal galų gale D. Grybauskaitė supras, ką ji, kaip Lietuvos valstybės prezidentė, turi daryti? Tada iš viešnagės Tėvynėje grįžęs klausinėjantiems pažįstamiems jau žinočiau, ką pasakyti.

NEDRĄSIOS ŠALIES KELIAS...

Atkelta iš 3 psl.

Glaustai tariant, įstatymo praktinė reikšmė beveik 100 proc. priklausys ne nuo įstatymdavių, o nuo žurnalistų etikos inspektoriaus ir jo „specialių žinių turinčių ekspertų grupės“, kuriems pavesta kontroliuoti įstatymo įgyvendinimą, bei nuo teisėjų, svarstysiančių inspektoriaus iškeltas bylas. Tai reiškia, jog įstatymas, kaip toks, netenka įstatymo prasmės. Nes įstatymas, pagal idėją, turi būti visiems vienodai taikoma, iš anksto suprantama taisyklė. Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas iš tiesų yra ne įstatymas, o įgaliojimas, suteikiantis inspektoriui, jo „ekspertų“ grupei ir teisėjams be-

veik neribotą nuožiūrą bendras jo nuostatas interpretuoti bet kaip. Tokio masto įgaliojimas gali turėti labai neigiamą poveikį žiniasklaidos ir žmonių laisvei apskritai – tai reikš priklausomybę nuo saujelės žmonių subjektyvių sprendimų (netgi nebūtinai atspindinčių „visuomenės normas“) ir nežinojimą, kas draudžiama, kas ne. Toks nenusipėjamumas ir neribota nuožiūra yra puikios prielaidos tironizuoti visuomenę ir jos organizacijas. Kad tokio įgaliojimo pavojaus laisvei ir demokratijai nesuvokia tiek daug žmonių ir jų atstovai Seime rodo, jog laisvės, demokratijos, teisės ir asmeniškios atsakomybės šalininkams būtina padvigubinti savo pasitangas.

Alfa.lt

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

Tel. 773-476-2242

nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Naujausia mūsų opera „Julius”

PETRAS PETRUTIS

Galima manyti (iš tolo stebint), kad Charles Halka, gimęs, augęs ir užaugęs Amerikoje, praėjusiais metais pirmą kartą atvykęs į Lietuvą, jaučiasi tarytum gyventų tikruose namuose. Kaip žinia, jo motina gimė Lietuvoje, o tėvas – Čekijoje. Charles atvykęs į Lietuvą pradėjo studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Studijuodamas kompoziciją, muzikos istoriją, etnomuzikologiją, lietuvių kalbą kruopščiai žengia į priekį kurdamas muziką operai. Ne per seniai jo operos ištrauka „Dipukų rauda” buvo pateikta „Jaunosios muzikos” chorinio kūrinio konkursui „Vox Juventutis’09”, kuriame užėmė garbingą II vietą, o choro „Jauna muzika” sudaryta vertinimo komisija ją pripažino labiausiai chorui patikusiu kūriniu.

Mus pasiekusiomis žiniomis, š. m. birželio 18 d. Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje surengtame konkursiniame koncerte dalyvavo 12 jaunųjų kompozitorių. Klausėsi pilna bažnyčia žmonių.

Kompozitoriaus prof. Osvaldo Balakausko žodžiais: „Ch. Halka yra labai talentingas, perspektyvus, subtilaus braižo kompozitorius.” O „Jauna muzika” choro vadovo Vaclovo Augustino teigimu: „Kūrinys ‘Dipukų rauda’ susilaukė didelės sėkmės. Kompozitorius gerai jaučia choro specifiką, nors muzikinė kalba nėra

paprasta, bet viskas parašyta patogia ir logiškai. Kūrinys stilistiškai vientisas. Labai korektiškai vartojama lietuvių kalba – niekur nepažeidžiamas teisingas kirčiavimas. Nuolat išlaikomas glaudus ryšys tarp muzikos ir literatūrinio teksto, gerai kontroliuojama kūrinio dramaturgija, emociškai įtaigiai atspindėta dipukų drama.”

Tarpininko pareigas atlikęs violončelininkas Raimundas Jasiulaitis, be kita ko, pareiškė: „Besiklausant Ch. Halkos kūrinio man padarė įspūdį kūrinio įtaigumas ir iliustratyvumas. Kūrinys priverstė dar sykį susimąstyti ir atminti praėjusiame amžiuje mūsų tautą ištikusią dramą. Klausytojai jautriai reagavo į kūrinio diktuojamą nuotaiką ir palydėjo ją gausiais aplodismentais.”

Ch. Halkos opera yra pavadinta „Juliaus” vardu. Tai jo senelio (motinos tėvo) vardas. Libretą parašė Marija Simona Šimulynaitė. Autorius tikisi operą baigti kitų metų pradžioje ir ją išvesti Vilniaus scenon, o jei pavyktų – pakartoti ir Čikagoje. Tėka manyti, kad operos „Julius” atlikimas Vilniuje nesudarytų didesnių sunkumų. Deja, Čikagoje pučia kitiškos krypties vėjai.

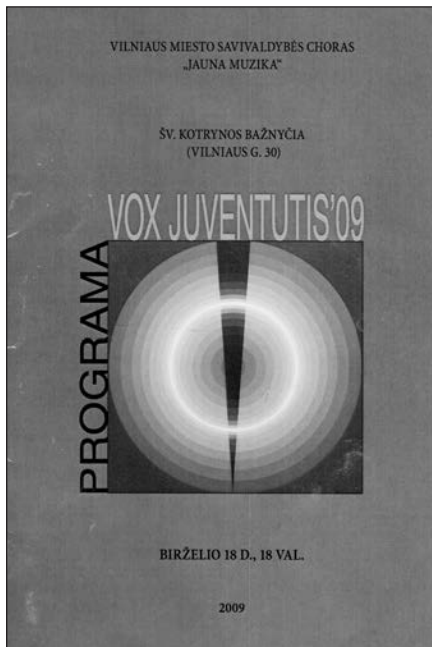
Vilniuje surengto „Vox Juventutis’09” konkursinio koncerto rengėjų išleistoje programoje yra glaudžiai apibūdintas repertuaras. Apie Charles Halka „Dipukų raudą” rašoma taip: „Operos siužetas remiasi II pa-

saulinio karo metu imigravusios kompozitoriaus šeimos patirtimi. Tai ištrauka chorui *a capella* iš pirmojo veiksmo pradžios, atskleidžianti išėjimo iš namų kančią. Operos libretistė Marija Simona Šimulynaitė išsirinko daugelį traumuojančių šio periodo Lietuvos istorijos vaizdinių, kuriuose persipina konfliktuojančios vidinės emocijos. Kūrinio pradžios *ostinato*, įkvėptas lietuvių sutartinių, atkuria greitėjančio traukinio garsą, o tuo metu likusi choro dalis dainuoja nervingą ir bauginančią dejonę.”

Choras „Jauna muzika” išeivijos lietuviams mažai pažįstamas. Šis kolektyvas, 1994 m. tapęs Vilniaus savivaldybės choru, kasmet surengia po keliasdešimt koncertų Lietuvoje ir užsienyje, atlikdamas kūrinius *a capella*, taip pat vokalinės instrumentinės muzikos šedevrus.

Aukšto profesinio lygio meistriškumo dėka choras pelnė platų tarptautinį pripažinimą. Kolektyvo koncertų keliai driekiasi per Europos šalis, Kiniją, Japoniją, Izraelį, garsias pasaulio scenas. „Jauna muzika” ne tik daug koncertuoja, bet ir yra reikšmingų projektų sumanytoja. Jų dėka nuo 1995 m. kasmet rengiami choro muzikos interpretavimo ir dirigavimo kursai, vadovaujami jaunų žymiausių įvairių šalių dirigentų.

„Jauna muzika” 1990–1996 m. dalyvavo 16-oje tarptautinių konkursų, iš kurių 15-oje laimėjo pirmąsias vietas bei šešis didžiuosius prizus

„Vox Juventutis’09” programos viršelis.

(Grand Prix). 1993 m. tarptautinių chorų konkursų asociacijos rengiamuose didžiųjų prizų nugalėtojų varžytuvėse choras laimėjo aukščiausią apdovanojimą – Didįjį Europos prizą (Grand Prix Europeo). „Jaunos muzikos” meno vadovas yra Vaclovas Augustinas (g. 1959). Šalia aktyvios koncertinės veiklos V. Augustinas dirba pedagoginį darbą Lietuvos teatro ir muzikos akademijoje bei Vilniaus pedagoginiame universitete.

P. S. Naudotasi „Vox Juventutis’09” programos daviniais ir kt.

Kūriniai gaivina lyg gamta

RŪTA MIKŠIONIENĖ „Lietuvos rytas”

„Laikausi filosofijos, kad antrą kartą į tą pačią upę neįmanoma įbristi“, – ištarė tapytojas Eugenijus Varkulevičius-Varkalis.

Tačiau Vilniaus žiūrovams 53 metų kūrėjas suteikia prabangą dar sykį pabraidyti savo kūrybos upėje.

Jono Meko vizualiųjų menų centre Vilniuje E. Varkulevičius-Varkalis atidarė savo apžvalginę parodą „Anapus ekrano”.

Tapydamas suvaldo jausmus

Parodoje rodomi darbai, sukurti 1984–2009 metais: tapyba, piešiniai, koliažai, muzika ir filmai.

Patys ankstyviausi – Kryžiaus kelio stočių paveikslai, nutapyti Žemaitijoje, Beržore ir Šarnelėje, 1984–1989 metais.

Tą laikotarpį, kuris ne vienam jo kūrybos gerbėjui atrodo ypač vertingas, pats autorius vertina skeptiškai. „Jaučiau, kad kažką dariau ne taip”, – prisipažino dailininkas.

E. Varkulevičius-Varkalį šiuo metu domina ne žmogus, o kitas Dievo kūrinys – gamta.

Didžiąją šios parodos dalį užimančias dailininko tapybos ciklas „Pasroviui” – tai pasivaikščiojimas tarp gamtos spalvų, kvapų, šviesų.

Spontaniškos jėgos kupinuose didelio formato (150x200 cm) darbuose juntami ne tik dailininko jausmai, bet ir jas suvaldanti meistrystė. Paveikslai – tarsi lietuviška kaligrafija.

Akrilo dažais, tušu, vynu, kava ir arbata dailininkas lieja didelio formato abstrakcijas, kuriose vyrauja poetiškas improvizacinis pradas, gausu

Didžiąją šios parodos dalį užimančias dailininko tapybos ciklas „Pasroviui” – tai pasivaikščiojimas tarp gamtos spalvų, kvapų, šviesų.

D. Labučio (ELTA) nuotr.

aliuzijų į vandens semantiką: vandens, kaip laikinumo, stichiškumo, nuolatinės kaitos, apsisvalymo ir sakralumo metaforas.

Filmus piešė ranka

„New York kiekvieną savaitgalį irgi važiuodavau prie Atlanto ar į parką, kad tik pabėgčiau iš miesto.

Mes, lietuviai, norime būti arčiau gamtos. Niekur nuo to nepaspruksi, juk mes – miškiniai”, – prisimindamas New York praleistą dešimtmetį kalbėjo dailininkas.

Parodoje sostinėje galima pamatyti New York sukurtus E. Varkulevičiaus-Varkalio ranka pieštus filmus iš serijos „Filmai, sukurti be kamerų”. Tačiau jie sudaro nedidelę čia rodomų filmų dalį.

Didžioji dauguma autoriaus pristatomų filmų – Lietuvoje nufilmuotos juostos, įkvėpusios paveikslus.

Tai – hipnotizuojanti Nemuno ir Neries tėkmė, Lietuvos paežerių ir paupių ramybė, plaukiantys ledai.

Jokio skubėjimo – tai pirmas dalykas, kurį pajunti įžengęs į parodą „Anapus ekrano”. Norisi lėtai ir įdėmiai apžiūrinėti paveikslus, prisėsti ir ramiai pažiūrėti filmus.

Bet greitai pajunti, kad mintys nukrypsta kažkur kitur, tarsi iš tiesų būtum ne parodoje, o ramiai sau sėdėtum ant upės kranto.

Dailininko darbai nejučia atgaivina, jų ramybė tiesiog trykšta energija.

„Po New York jaučiuosi kaip kontūzytas – negaliu nedirbti. Ten gavau tiek kultūrinės ir kūrybinės energijos, kad jaučiu atsakomybę – turiu Lietuvai kažką atiduoti”, – juokavo E. Varkulevičius-Varkalis.

Džiazuoja saksofonu

Dailininko darbuose teka ne tik vanduo, bet ir laikas. Dažnai saksofonu džiazuojančiam tapytojui tai siejasi ir su muzikine improvizacija.

„Kas yra improvizacija? Yra kažkokia tema, bet nežinai, kaip ji išsirutulios.

Todėl visą laiką jauti įtampą. Nežinai, kas gali būti po poros sekundžių, už to posūkio, už to garso.

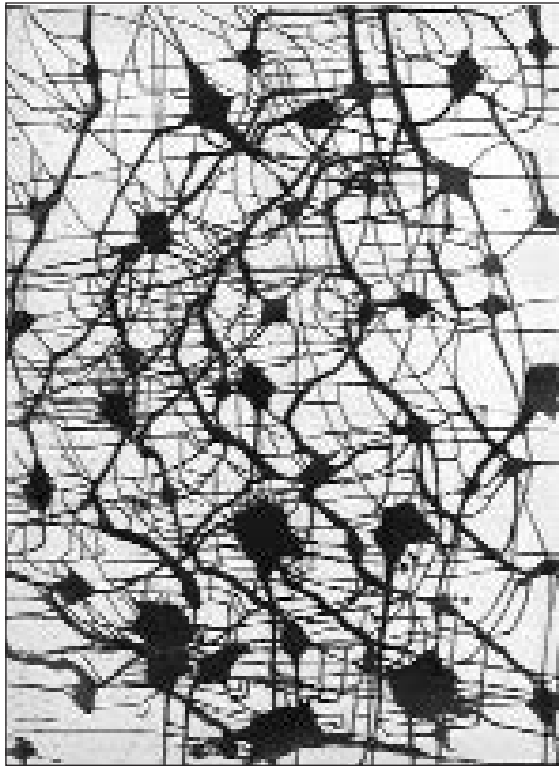
Muzika ir tapyba man – labai artimos meno sritys”, – svarstė E. Varkule-

vičius-Varkalis.

Ir tapo, ir groja

E. Varkulevičius-Varkalis gimė 1956 m. Kaune. Studijavo Valstybiniame dailės institute (dabar Vilniaus dailės akademija).

1990–1994 m. kūrėjas gyveno Berlyne. 1994 m. jis persikėlė į New York. Čia kūrė muziką J. Meko ir J. Zizo filmams, pats filmavosi eksperimentiniuose filmuose, dalyvavo parodose, festivaliuose, kartu su J. Meku ir D. Naujokaičiu įkūrė grupę „Music on the 2nd Street”. Nuo 2005 m. gyvena ir kuria Kaune.

E. Varkulevičius-Varkalis. Be pavadinimo. 2008, drobė, akrilas, tušas.

SPORTAS

„ŽALGIRIS“ SUSITIKO SU JAV LB ATSTOVU

Nuotr. (iš k.) ŠALFASS pirmininkas Laurynas R. Misevičius su VšĮ Kauno „Žalgirio“ rėmėjo komunikacijų ir vadybos projektų vadove Akvile Dagilyte bei vadybos direktoriumi Jonu Stadalninku.

Liepos 13 d. ŪBIG valdomas Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubas sulaukė svečių iš JAV. Klube lankėsi JAV gyvenantis, bet meilės Kaunui ir „Žalgiriui“ nepraradęs, buvęs kaudietis, stambiausios išeivijoje Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) Centro valdybos pirmininkas Laurynas R. Misevičius. Laurynas su savo kolega, taip pat Kaune gimusiu Žilvinu Bubliu ir kitais vasario mėnesį ėmėsi vienyti JAV gyvenančius lietuvius, kad savo parama padėtų į sudėtingą padėtį patekusiam Kauno „Žalgirio“ klubui.

„Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenu jau 15 metų, tačiau nė kiek neišblėso mano meilė gimtinei ir tuo pačiu – Kauno „Žalgiriui“. „Žalgiris“ – tai ne vien krepšinio klubas, tai – Lietuvos istorijos dalis. Išgirde, kad mylimą klubą ištiko finansiniai sunkumai, nė nesuabejoję ėmėmės ieškoti paramos tarp JAV gyvenančių lietuvių. O žinia, kad Kauno, o kartu ir visos Lietuvos klubą, „Žalgirį“ imasi gelbėti Vladimiras Romanovas, buvo

priimta labai džiugiai tarp mūsų tautiečių Šiaurės Amerikoje. Šis žmogus tikrai vertas didelės pagarbos“, – pasakojo „Žalgirio“ svečias L. R. Misevičius.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės ir Kauno „Žalgirio“ atstovai ne tik pasikeitė simbolinėmis dovanomis, bet ir kūrė planus ateities bendradarbiavimui – rengiant bendrus projektus, renkant paramą mūsų miesto komandai, parduodant suvenyrus už Atlanto ir steigiant prizus JAV itin populiariems lietuvių krepšinio turnyrams.

Kauno „Žalgirio“ atstovai perdavė dovanų ir JAV gyvenančiam 1939 metų Europos čempionui Vytautui Norkui, prieš 70 metų kartu su Lietuvos krepšinio rinktine užkariavusiam Europą. „Grįžę į JAV planuojame aplankyti šį garsų Lietuvos krepšininką. Žinau, kad jis apsidžiaugs linkėjimais nuo jo gimtojo miesto komandos – „Žalgirio“, – džiaugsmo neslėpė Laurynas.

Krepsinis.net

Margumynai

Šylantis klimatas keičia avių spalvą

Dėl šylančio klimato laukinės avys ne tik tampa mažesnės, bet ir keičia savo spalvą, pastebėjo mokslininkai. Pirmiausiai mokslininkai pastebėjo, kad per švelnesnes žiemas Hebridų salose (D. Britanija) avys vidutiniškai per metus sumenksta 100 g. Tačiau net ir silpnesnės ir mažesnės avys pergyvena žiemą, priduria jėgą.

Trys ketvirtadaliai atskirtose Hebridų salose besiganančių avių yra tamsiakailės, o likusios turi smėlio spalvos kailį. Nepaisant to, kad tamsesnio kailio avys yra didesnės – dydis paprastai siejamas su didesne išgyvenimo bei dauginimosi sėkme – šviesių avių per pastaruosius 20 metų dėl šylančio klimato padaugėjo.

Dr. Shane Maloney, kurio tyrimas išspausdintas prestižiniame britų mokslo leidinyje „Biology Letters“ teigia, kad „jei klimatas lemia svorio mažėjimą, galime tikėtis, kad

ateityje tamsių ir šviesių avių skaičius keisis dar labiau“. Pasak jo, šaltame klimato žinduoliai su tamsiu kailiu sugeria daugiau saulės radiacijos, tad jiems (kitai nei šviesesniems gyvūnams) reikia išskirti mažiau maisto energijos tam, kad sušiltų.

Kai klimatas šyla, tamsaus kailio privalumai dingsta, ir dėl to mažėja tamsiakailių avių skaičius.

Lrt.lt

Šišon – Pamaryje – gilios senosios kulinarijos tradicijos

Pamario žvejai ir jų šeimų nariai, kalbėdami lietuvininkų – šišioniškių – kalba, dažnai kartojo žodį „šišon“ vietai nusakyti. Vartojo daug tik šiam kraštui būdingų žodžių: „ziudverstė“ – žvejo kepurė, „liktorius“, „liktarna“ – lempa žvejojant pasišviesti, „potingė“ – dėžė žuvisms susidėti, „pice“ – medinis kibiras ir kt. Gražūs ir žuvų pavadinimai: vėgėlė vietinių vadinama „kvape“, nes turi specifinį skoni ir kvapą, „devynakė“ – nėgė, nes šonuose turi taškelius, kurie primena akis, „pūkis“ – pūgžlys, „anguris“ – unguris, „rauda“ – kuoja, „azegis“ – ešerys, „blingis“ – plakis, „bruknė“ – kuoja, „lukutis“ – karšis, „zarate“ – karpis, „lasasa“ – lašiša. Įdomiai vadinoma vėją: „samins“ – šiaurės vakarų, „launads“ – pietų vėjas.

Tik atvykus „šišon“, į Pamarij, dar galima išmokyti, kaip reikia kepti, rūkyti, konservuoti nėges, kurios buvo žvejojamos prieš Antrąjį pasaulinį karą. Čia ypač buvo vertinamos vėgelių kepenys: jas pasūdydavo, pabarstydavo pipirais, apvoliodavo miltuose ir kepavo. Buvo šeiminių, kurios kepenėles mėgo ir patroškinti. Tik čia, „šišon“, galima paragauti ir išmokyti išsivirti tikrą „žvejų žuvienę“. Žvejai tvirtina, kad skaniausia žuvienė tada, kai vanduo semiamas tiesiai iš marių, o į puodą sudedamos čia pat ką tik sugautos žuvis. Būtina iš pūgžlių pirmiausia nuvirti sultinį, o tik po to į jį dedama geroji žuvis (galima iki 5 rūšių: ešerį, sterką, ungurį ir kt.). Tikroji žuvienė yra be grietinės ir bulvių, ji valgoma su duona.

Tik atvykus į Pamarij galima paragauti nėgės, kurią, konservuotą savo sultyse, dar paruoštų ne vienas šišioniškis. Mūsų krašte svarbiausios metų šventės būdavo Kalėdos, Velykos ir Sekminės. Per jas buvo kepami įvairiausi pyragai: keksai, aguoniniai, trupiniai, kitaip dar vadinami grabaliotais pyragais. Šeimos tik juos ir valgė. Gėrė gilių, miežių kavą, vadinamą „kafija“.

Mūsų šišioniškiai, išlaikę tas senąsias tradicijas, dar gali papasakoti, kaip anuomet buvo kepami pyragai. 84-erių Zenonas Pivorius pyragus ke-

pa nuo 1968 metų. „Pradėjau kepti iš smetoninės knygos, o vėliau receptus sugalvodavau ir pats“, – sakė senolis. Visus nustebino tai, kad jo keptas medaus pyragas gali išsilaikyti nesugedęs net metus, tik jį reikia įdėti į puodą ir uždengti dangčiu – tada jis tik truputį suketėja.

Z. Pivorius nėra didelis saldu-mynų mėgėjas, bet kai jų užsigeidžia, išsikepa. Ypač gardūs jo meduoliai, kuriems bitininkas negaili medaus. Šiam pyragui reikia 100 g cukraus, 4 kiaušinių, 100 g sviesto, 450 g miltų, 400 g medaus, 2 šaukštelių kepimo miltelių, 1 šaukšto grietinės. Pirmiausia atskiriami kiaušinių tryniai nuo baltymų ir atskirai išplakami. Į baltymų masę dedami 2 šaukštai miltų ir išmaišoma. Į išplaktų trynių masę sudedami kepimo milteliai, grietinė, sviestas, medus, miltai, maltos apelsino žievelės, gvazdikėliai, kvapieji pipirai. Viskas gerai išmaišoma. Vėliau į gautą masę pilama baltymų masė ir vėl maišoma mediniu šaukštu.

Z. Pivorius pyragus kepavo duonkepėje, tad reikėdavo patikrinti, ar joje tinkamas karštis – įkišus ranką skaičiuodavo iki 14-os: jei tiek, bet ne ilgiau, ištveriamas, karštis tinkamas, jei galima ištverti ilgiau, krosnį reikia dar pakaitinti, jei neištveriamas, krosnį būtina atvėsinti. Nutaikius reikiamą karštį, pyragas iškepavo per 40 minučių.

Sakūtiškė Elzė Vendelienė gali mus išmokyti išsivirti senoviškos „kafijos“. Pusę litro miežių reikia sudėti į keptuvę, medine mentele maišyti ir kepti, kol paruduoja. Visą atvėsinti ir sumalti. 1 šaukštą miltelių užplikyti 1 l vandens, ir po 10 minučių „kafija“ paruošta. Galima įsipilti pieno arba grietinės. Moteris mielai gali pavaišinti ir mielinio obuolių pyragu.

Parengė
Ramutė Mačiulaitienė

Straipsnis paimtas iš kuriamos gyvos krašto enciklopedijos www.grazitumano.lt.

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo** Prasidėjimo parapijos (Brighton Park) moterys liepos 24–25 dienomis nuo 10 val. r. iki 3 val. p.p. lauke prie bažnyčios rengia turgelį. Surinktos lėšos bus skirtos Lietuvos našlaičiams paremti. Kviečiame apsilankyti ir prisidėti auka ar darbu. Daiktų turime daug ir atnešti jų nereikia.

◆**Rugsėjo 13 d., sekmadienį:** Morton East High School auditorijoje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL) Lietuvių opera pristatys premjerą – Johann Strauss operetę „Šikšnosparnis“. Pradžią 3 val. p. p. Pasiteirauti tel. 773-501-6573. Anksčiau įsigyti bilietai galioja.

◆**Rugsėjo 18 d., penktadienį:** Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje įvyks renginys, skirtas PLB Lituanistikos katedros University of Illinois at Chicago 25-erių metų sukakčiai paminėti, ir parodos atidarymas. Pradžią 7:30 val. v.

◆**Rugsėjo 20 d., sekmadienį:** PLC, Lietuvių dailės muziejuje, vyks „Draugo“ knygos sutiktuvs. Pradžią 12:30 val. p. p.

◆**Maloniai kviečiame visus į Mai-**ronio lituanistinės mokyklos 50-mečio pokylį, kuris įvyks rugsėjo 26 d. 6 val. v. Pasaulio lietuvių centro Jaunimo rūmuose, 14911 127th St., Lemont, IL 60639. Programoje: trumpametražinis filmas apie mokyklą, gros pučiamųjų orkestras „Gintaras“, šokiams gros Povilo Stroliaus vadovaujamas ansamblis. Bilieto

kaina 50 dol. Daugiau informacijos tel.: 708-424-8605 (Regina Saulienė).

Regina Saulienė
Živilės Ramašauskienės nuotr.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Lietuvos Vyčių Antracite 144** kuopa rugpjūčio 15 d., šeštadienį, nuo 11 val. r. iki 5 val. p.p. ir rugpjūčio 16 d., sekmadienį, nuo 12 val. p.p. iki 4 val. p.p. Schuylkill Mall (Route 61 and I-81, Frackville, PA) ruošia 95-aisiais Lietuvių dienas. Jums koncertuos lietuviškų tautinių šokių grupės: „Malūnas“ (Baltimore), „Žilvinas“ ir „Aušrinė“ (abu iš Philadelphia) ir „Gintaro“ jaunieji šokėjai. Lietuviškas maistas, menas, muziejiniai rodiniai taip pat laukia žiūrovų. Daugiau informacijos tel.: 215-429-0134 (Anna Klizas) arba el. paštu:

Akliz1@verizon.net

Knyga „Draugas“ – 100. Už tikėjimą ir lietuviybę jau atkeliavo į „Draugą“.

Užsisakę ir sumokėję už knygą ją gali atsiimti „Draugo“ administracijoje darbo valandomis nuo 9:30 val. r. iki 4:30 val. p.p. Knygas iki šiol užsisakiusieji, pageidaujantys, kad knyga jiems būtų atsiųta paštu, turės sumokėti 5 dol. už persiuntimą.

Perkantiems knygą dabar – ji kainuoja 45 dol. JAV (išskyrus Illinois valstiją) gyvenantiems žmonėms su persiuntimu knyga kainuoja 50 dol. Illinois valstijos gyventojai už siuntimą paštu dar turi pridėti papildomą 4.61 dol. mokestį (sales tax). Tad šie gyventojai iš viso už knygą su persiuntimu moka 54.61 dol.

Čekius rašyti: „Draugas“. Siųsti „Draugo“ administracijai adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Tarptautinis miesto merų forumas Vilniuje

2009-ieji – Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio ir Vilniaus – Europos kultūros sostinės metai, todėl neatsitiktinai tiek sostinėje, tiek kituose Lietuvos miestuose netrūksta įvairių renginių bei svečių iš kitų kraštų. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas bei Lietuvos Respublikos garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr. birželio ir liepos mėnesiais lankydamasis Lietuvoje dalyvaus keletame įdomių renginių, tarp jų ir tarptautiniame forume, pavadintame „Kultūra – miesto raidos šaltinis“, į kurį buvo susirinkę apie 70 miestų vadovų ir jų deleguotų asmenų iš daugiau nei 20 valstybių. Forumo tema yra labai aktuali šiuolaikiam miestui, norinčiam pirmauti regione. Kultūra – svarbus veiksnys, formuojantis miesto istoriją, architektūros ir menų raidą. Ypatingas dėmesys forumo metu buvo skiriamas šioms kultūros sritims: miesto kultūra, bendravimo kultūra, gyvenimo ir darbo mieste kultūra, vartojimo kultūra.

Karilė Vaitkutė

Nuotraukoje iš kairės: Stanley Balzekas, Jr., Jolanta Navickienė, Vilniaus meras Vilius Navickas, JAV senatorius Richard Durbin, Loretta Durbin Vilniuje. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus archyvo nuotr.

„Draugo“ šimtmečio jubiliejaus renginiai

Rugsėjo 20 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre, Lemonte vyks „Draugo“ knygos sutiktuvs.

Spalio 14 d., trečiadienį, 12:40 val. p. p. „Draugo“ 100-mečiui skirtos parodos atidarymas Lietuvos Respublikos Kanceliarijos rūmų 2 aukšto fojė (Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius). Parodos atidaryme numato dalyvauti ministras pirmininkas Andrius Kubilius. Paroda Lietuvos Respublikos Vyriausybės rūmuose vyks nuo 2009 m. spalio 14 d. iki lapkričio 4 d.

Spalio 17 d. jubiliejinis pokylis Willowbrook pokylių salėje. Pokylio pirmininkas – dr. Jonas V. Prunskis.

Spalio 18 d. Padėkos šv. Mišios.

Lapkričio 8 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, „Draugo“ šimtmečio minėjimas ir dailiojo žodžio popietė. Atlikejai – Los Angeles dramos sambūris.

www.draugas.org

DAINŲ ŠVENTĖS GALERIJA

Šokių dienoje „Laiko brydėm“ šokių piešinį „piešė“ 8,000 mažų ir didelių šokėjų, o jiems plojo ir „bangą darė“ žinomi Lietuvos politikai su naujai išrinkta prezidentė Dalia Grybauskaitė priešaky bei visi žiūrovai. Sutikite, tokį vaizdą pamatyti galima ne kasdien. Šiandieninėje šventės galerijoje – vaizdai įamžinti Vilniaus „Žalgirio“ stadione.

Dainos Čyvienės nuotr.

